

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

En VÅRFELICKA
från Franska skolans
fastlagsfest.
(Jensens fotografiutställning.)

UR INNEHÅLLET:

EN HJÄLTE
RIVIERABREV FRÅN PRINS WILHELM.

DE GIFTA UNGKARLARNAS HUS
*Mannen är inte nöjd med
kamrataktenskapen.*

KVINNAN AV I MORGON
Av Anna Lenah Elgström.

PSYK R Ö N I K A

OM MERA LJUS OCH MINDRE PRAT

SKOLLÄKAREFÖRENINGENS STYrelse har uttalat sig för överstyrelsen angående undervisningen i hälsolära i flickskolorna. Föreningen ifrågasätter om icke det föreslagna nya ämnet psykologi kunde förenas med ämnet hälsolära.

När man ser så där tryckt i svart på vitt, att den åsyftade undervisningen ännu inte existerar, går det kalla kårar över ryggen på en! Människan, lärde vi oss, består av kropp, själ och ande. Anden har möjligen fått sitt i våra skolor, men kroppen har haft det trångt och själen, stackare, har fått flaxa omkring på vinst och förlust. Har den fått sig en törn, så har det aldrig fallit våra skolfäder in, att det kanske varit bra om man kunde pysslat om den litet.

Man har sanningen att säga aldrig ägnat den en tanke.

Ibland har den protesterat genom att försöka visa att den var sjuk. Ingen människa har brytt sig om det! Man har kallat symptomen »bristande flit» och i bästa fall har man givit kroppen järn. Ett barn med en själslig krämpa — lidande t. ex. av mindervärdighetskänslor — är någonting som skolan icke erkänner.

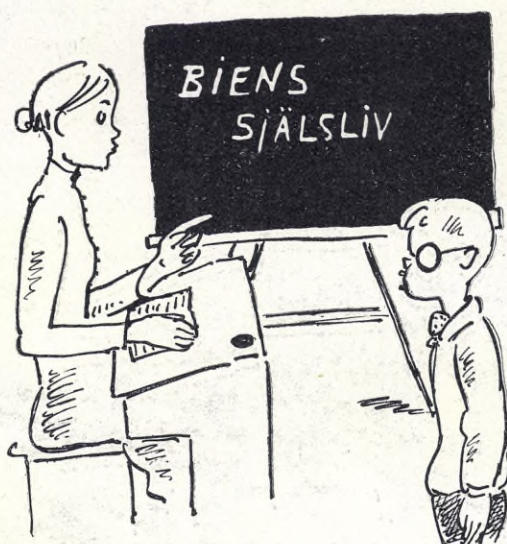
Kroppen har på det yttersta av dessa dagar i någon mån fått sitt. Det har upptäckts att kännedomen om människokroppens funktioner kan ha samma betydelse för en människa som kunskapen om värlokens, kaninens eller elektromagnetens. (Dock ännu anses kunskapen om kyrkomöten, kvadratrötter eller latin — som i de flesta fall icke komma till någon användning i livet — icke för dyrt betald med närsynthet, kutrygg eller bleksot! Krämpor som kanske sitta i hela livet).

Är den medeltida munkrädslan för det kroppsliga på retur, så är människors likgiltighet och oförstående för det själsliga alltjämt lika medeltidsaktiga.

Men tecken och under, och skolläkarföreningens inlaga, varsla om en tid, då det icke längre skall gå an att lugnt konstatera: »Gustav som var så duktig i småklasserna, har nu blivit lat och ointresserad.» Och ändå mindre skall det gå för sig med ovet och nedsatta betyg som bote-medel för Gustavs »lättja». Man skall bli tvungen att söka en anledning till att barnet förlorat kuraget.

Erfarenheten lär, att kategorien »nervösa barn» d. v. s. de ängsliga, de lätt upprörda, de lätt nedstämda, de anspråksfulla, de lättskrämde, de med mindervärdighetskänsla belastade, icke utföra bästa möjliga arbetsprestationer, icke nå bästa möjliga utveckling om de behandlas över en kam med fullt friska barn. Straff och betygsnedsättning borde inte ha någonting här att göra. Läkarskötsel och från uppfostrares sida mild fasthet, är här det enda riktiga.

Likavisst som det för barnledare måste vara av allra största vikt att lära förstå barnets själsliga egenskaper, likavisst måste det för barnet självt vara av stor vikt att lära känna sin egen sinnesbeskaffenhet, hur

»själen» skall härddas och hur själsliga svagheter skola kunna bortarbetas.

Om ett barn har, låt oss säga, en stel tumled och alltså är dålig i slöjd, så är det en sak som varken är ägnad att sänka barnets självtyllit eller att väcka lärarens vrede eller otålighet. Det är bara en orsak och en verkan.

Hur många olyckor skulle inte kunna undvikas, hur mycket ledsamheter bortfalla, den dag inte bara en defekt kropp, en ömtålig kropp, utan också en defekt själ, en ömtålig själ, fick gälla som förklaring till dåliga skolresultat!

Det är icke de nervösa barnen — de rädda, de grubblande, de blyga, o. s. v. — som äro sämst begåvade. Det kan ofta vara tvärtom. Men de ha ett mera invecklat maskineri, ett, tyvärr, mera ömtåligt.

Det är fruktansvärt så litet vi veta om oss själva! Vad vet ungdomen om de själsliga förändringar, som inträda med brytningsåren? Det skulle vara lättare för dem att möta övergångsåderns frågor och funderingar och oro, om de hade den minsta aning om vad det är fråga om!

Om någonsin kravet mera ljus är berättigat så är det då det gäller själens labyrinter.

Kravet på mera ljus är dock gudnäs inte vidare populärt. Det är inte bara i England, som respektabelt folk bevisa sin respektabilitet genom att blunda för allt obehagligt!

Det är ett faktum, inte sant, att många hem gå till grunden genom en alltför talrik barnskara. Ett par människor som skulle kunna framgångsrikt uppfostra tre barn får tio. Resultatet: fattigdom, trångboddhet, sjukdom, mindervärdighet, kanske brottslighet.

Är ett slikt resultat önskvärt? Nej. Finns det någon möjlighet att hindra det? Ja. Varför gör man inte det då? Man får inte. Man vet inte hur man skall bära sig åt. Och upplysning i saken är olaglig. Straffvärd.

Fattigdom, sjukdom, vårdslösa barn, är en riksolycka; att förhindra uppkomsten av detta elände är ett brott.

Man har lyckats vända det därhän, att det är moraliskt att sätta barn till världen, hurudant deras liv än blir, och omoraliskt att förhindra kroppsligt eller andligt degenererade föräldrar att fortplanta sina skröpligheter till tredje och fjärde led!

*

Förresten kan man inte freda sig för tanken att ett inte ens påtänkt människoliv har större värde för de lagstiftande än en livslevande människa. Det är som om den som definitivt gjort sin entré på det här klotet fick stå sitt eget kast. Fick skylla sig själv. Som ofödd är man otroligt värdefull, är man väl född, är man ganska billig. Ja, det är tråkigt.

En bilkörande karl får fyra månaders straffarbete för att han i berusat tillstånd kör ihjäl en konduktör enligt dom fälld i dagarna. (A propos, den som berusad kör in i en folkhop — vilket lika väl kan hända — och dödar 12 personer, får väl då 4 år?)

Lägg märke till att det är ingen olycka att berusad köra bil. Det är ett brott.

Att alltså genom en brottslig handling dräpa en människa; en fullvuxen duktig medborgare, kostar knappast något, men att skona ett ofött litet barn från att med ärftlig belastning, ovälkommen av alla, upptaga en hopplös kamp mot fattigdom och sjukdom, det är straffbart. Också för en läkare.

*

Pilsnerdricka har ytligt sett ej mycket att beställa i detta allvarliga sammanhang. Men pilsnerdricka är en allvarlig sak, mycket allvarlig.

I timmar och dagar har pilsnerdricka upptagit riksdagens intresse. Man har försökt reda ut om den är »en ofarlig måltidsdryck» eller som »måltidsdryck ofarlig.»

Jag kan inte hjälpa, men jag tror, att litet mera kvinnor i riksdagen och det skulle bli ett hastigt slut på pilsnerdricksdebatterna. Kvinnor ha nämligen som bekant mer sinne för humor än män. Ätminstone har jag aldrig råkat på några kvinnor som kunnat mäta sig med män, då det gällt gravallvarlighet i struntsaker.

Kvinnorna »stå naturen närmare», d. v. s. ha mer sinne för det verkliga i livet. Därför duga vi, tack och lov, endast i undantagsfall till politiker eller diplomater. Vi gäspa bara vi tänka på det. Pilsnerdricksdebatter det är något för karlar att leka med. Ty har man inte sinne för det väsentliga, får man se till att göra det oviktiga viktigt.

Vilket också göres.

Därför, mina herrar, upp och vittna om pilsnerdrickan, Långholmskräftorna och om sammanhanget mellan de korta kjolarna och kvinnans själ!

VAGABONDE.

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

E N H J Ä L T E

FRÅN SKYTTEGRAVAR OCH SLAGFÄLT

HAN VAR ELEKTRIKER PÅ ETT bygge inte långt härifrån. Där voro väggarna genomdragna med ett invecklat system av rör och ledningar så att det såg ut som om man monterat in en hel rad orgelpipor som bara väntade på blästern för att ge ton. För en vanlig människa var alltsammans ett hopplöst virrvarr. Men liksom en pianostämmare med förbundna ögon kan hitta skruvarna till varanda sträng i instrumentet han skall stämma så hittade montören med osviklig säkerhet de olika ledningarnas början och slut. Där fingrade han på trådar och knappar så gnistorna sprakade lång väg, varje gång fick han väl några volt genom kroppen men det bekom honom inte det ringaste. Tvärt om, ju mer det fräste dess belåtnare blev hans uppsyn, för honom voro strömmarna gamla bekanta som han handskades med lite hur som helst. Och tolv timmars arbetsdag tycktes vara det normala för hans verksamhetsbegär.

En bitande vind svepte runt knutarna när han en afton kom hit. Det var ett riktigt vargaväder, hans näsa var rödblå och de små plirande ögonen runno. Den tunna arbetsblusen kunde endast nödortvigt utestänga kylan och han frös så att tänderna skallrade i munnen. Hela den kutiga gestalten verkade om möjligt än kutigare än vanligt, det var som om en liten blå tomtgubbe klivit genom dörren. Han strök mössan från huvudet så att de tunna hårtestarna stretade åt alla håll, borstade murbruket från skorna mot mattan och blev stående i ljuset, bländad och en smula villrädigt vart han skulle vända sig.

— Var det inte fråga om en kontakt, som gått sönder?

Rösten var len, nästan kvinnligt mjuk, och tycktes inte alls höra ihop med figuren i övrigt. Det var som om ett barn talat med en gubbes läppar. Brytningen skvallrade om italiensk härkomst, men sådant är vanligt här nere där det bara är ett stenkast till Mussolinis land.

— Strunt i kontakten, kom och drick en kopp kaffe i stället. Ni ser ut att behöva något varmt inombords.

Om en stund satt han framför brasan med en Caporal i mungipan och ett glas cognac bredvid den rykande koppen. Värmen tinade upp målföret och länge dröjde det inte förrän han var mitt oppe i berättelser om kriget. Som fransk undersåte hade han gjort sin plikt mot fosterlandet, inskrivits i ett infanteriregemente och tillbragt tre mödosamma år på italienska fronten mot Österrike. Vid Piave gick det hett till, antingen sommarsohlen brände mot klippväggarna eller vinterstormarna svepte utför klyftorna med Alpernas råa andedräft i lungorna.

— Hur många som förfrös? Vet inte. Men nog blev de väl av med en del fingrar och tår

Av

Pewe

I detta Rivierabrev för Idun uppträder prins Wilhelm som intervjuare. Han möter i sitt hem en av krigets många okända hjältar och låter honom berätta — det är gripande att höra den enkle mannens skildring av skyttegravarnas gråa fasa.

när det inte var som värst. Ibland var det så kallt i skyttegravarna att man knappt hann tända cigarretten innan lågan från tändsticken stelnat och frusit bort. Nå, man vänjer sig vid allt och jag kom ifrån kolden med en stel tumme. Hade jämt tur, förstår ni. Inte en enda dag var jag sjuk och ändå brukade jag bada i bergsbäckarna mitt i smällkalla vintern när det var alltför jäkligt och man tyckte man behövde en liten lagom elakartad lunginflammation för att få vila ut på hospitalet någon tid och bli varm i kroppen igen. Man längtade efter något mjukt och torrt att ligga på. De andra fick snuva bara de gläntade på rockkragen för att pilla bort en lus. På mig bet ingenting.

Jo, en gång var jag verkligen på väg till sjukhuset, hade fått en skråma av en granat — en bagatell, en fullkomlig bagatell, den enda på hela tiden — men innan jag kom fram hade en annan granat redan varit där och förstört alltsammans. Bara en ruinhög ur vilken det rök och stack opp några tillknusade sänggavlar. Tur — otur. När vi nådde nästa hade jag hunnit repa mig så pass att jag inte fick ligga kvar. Vad tycks?

Å, ni skulle sett hur österrikiska kanonerna "la ägg" i våra linjer. När jorden var mjuk gick det väl an, det sa bara plutt och blev ett hål, men när de föll mot klipporna var det som om en kaskad av sten och grus och skärvor stjälpas över hela landskapet. Vad som blev kvar av folk och få var inte ens värt

att ta reda på, man kunde ändå inte räkna ut var de olika bitarna suttit.

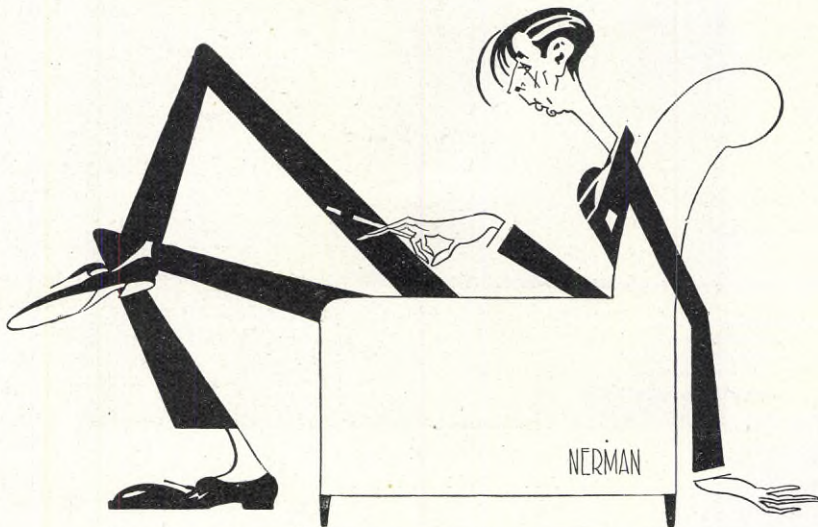
En gång kom en kula och hälsade på just när jag åt. Kan ni tänka er, den gynnaren gick rätt igenom matskålen så att minestronen spilldes ut och skvätte lång väg. Kamraten bredvid, den stackarn, sa ingenting fast det mesta kom på honom. Han vek sig bara dubbel, ligger väl bland en mängd andra som fick respas lika hastigt. Ja, ja, ingen vet när hans klocka stannar. Allra minst i krig där allt är slump och ingenting beräkning.

Ändå brukade jag säga till min löjtnant: Jag har tur, jag dör inte i första taget, skicka mig vart ni vill. Det gjorde han också eftersom det blev mer och mer ont om frivilliga. Dit det var som värst fick jag gå eller krypa eller ta mig fram bäst jag kunde. Jäkligt? Åjo, men man vänjer sig vid allt. När de sköt för vårdslöst var det bara att låtsas bli träffad och falla och spela död. Å, jag kunde vara död många timmar i sträck när det behövdes, fick småningom riktig vana att leka lik. En gång låg jag en halv dag bredvid en stupad österrikare innan jag märkte att han inte var ett dugg dödare än jag. Då nickade vi till varann och kröp båda två lite skamsna tillbaks till våra egna. Sen blev jag omnämnd i dagordern, vi hade varit 250 från början och bara 26 klarade sig. Fast det där om österrikarn talte jag förstas inte om.

Det värsta var ändå maskingevären. De mejade ackurat som en lie i ett sädesfält. Har ni hört hur de låter? Knatter, knatter, knatt. Det känns på nått underligt sätt i maggropen första gången man skickas fram mot blysprutorna, alldeles som om man ätit för mycket polenta. Nå, det går ju över förstas men inte var det trevligt. Och så faller så många omkring en så till slut måste man falla själv. De andra var rädda och brukade fumla med hackorna så de tappade dem på halva vägen men jag höll krampaktigt i min och grävde bara ner mig — grävde och grävde så en rörmakare kunnat bli grön av avundsjuka. Det var räddningen, hellre hade jag slängt geväret ifrån mig än hackan. Skjuta hinner man ändå inte vid såna tillfällen. Sen fick man vänta vackert tills det blev ett hål i den fientliga ställningen genom vilket man kunde slinka, ja, slinka är just rätta ordet för knappt var man framme förrän blyskuren började från ett nytt håll. Och så fick man spela död igen.

Hackan och gasmasken, ska jag säga herrn, var det dyrbaraste man ägde. Hade man dem i behåll klarade man sig i de flesta situationer. De där som bara gick på med bajonetten var det synd om, de blev så ivriga att de alldeles glömde bort att en klok ingenjör uppfunnit en huva, som inte vägde mycket alls och som bara var att

(Forts. sid. 287.)

Pewe intervjuar. Karrikatur för Idun av Einar Nerman.

Liptons Té är och förblir
det bästa.
LIPTON är världens största och
förmåmsta Téfirma.

Gammalt blir nytt
om man färgar med

FENIX
HEMFÄRGER
I TABLETTER

DE GIFTA UNGKARLARNAS HUS

VART LEDA DE MODERNA KAMRATÄKTENSKAPEN

KVINNANS HISTORIA ÄR ÄKTENSKAPET anses det, — och nu gå vi igenom en kris. Äktenskapet lägges faktiskt i smältdegeln. Processen är smärtsam för dem det gäller, både män och kvinnor lida under den frågornas och väntans tid vi nu genomgå.

Som nu har man aldrig experimenterat med äktenskapet. Man försöker finna nya former för sitt samliv, försöker allvarligt och målmedvetet. Kamratäktenskapen t. ex., legaliserade eller ej, bli allt vanligare. Men inte alla trivas med dem. Ibland är mannen den mest konservativa av parterna, ibland kvinnan. I det fall som vi här nedan skola återge, och det är säkert så vanligt, att det skulle kunna kallas typiskt känner sig mannen, som har ordet, ytterst besviken på sitt moderna äktenskap. Han tillhör den typ av män, som ha beskyddardraget starkt utvecklat i sin natur, och det är ett sympatiskt drag. Han drömde om den stilla, förnöjsamma kvinnan, en av dem, som »var de än går faller tystnadens goda ton över tingen». Han begärde en hemmets kvinna, som låter sig nöja och han fick en arbetskamrat. Då är han missnöjd. Har han rätt till det? Vad säga kvinnorna? Och de andra herrarna, som också äro äkta män med arbetskamrater eller med hemkvinnor?

Den besvikne äkta mannen har ordet:

I sju långa år hade hon suttit på sin kontorsstol — sju år, under vilka hon levat sig in i sitt arbete så, att det hade blivit en del av hennes liv. Hon hade lärt sig att stå på egna fötter, att göra sig gällande i den lilla värld, som rymmes inom ett kontors väggar, hon hade erfarit sötman av att erkännas såsom en människans — de skarp-synta, överlägsna människans — jämlike. Och hon hade blivit van att vara oberoende i ekonomiskt hänseende.

Och så blev hon förälskad. Så dumt! Hon nästan skämdes. Kärleken hade kommit smygande som en tjuv om natten. Det var inte rätt. Och hon gjorde en överraskande upptäckt. Hon hade förlorat intresset för sitt arbete. Om och om igen försökte hon tvinga sig att känna den intensiva arbetsglädje, hon känt under alla de år, hon suttit på sin kontorsstol. Det måste vara den rent kvinnliga instinkten, som drev hennes tankar till drömmen om det egna hemmet. Den glädje, som varje kvinna erfar inför den största epoken i sitt liv — äktenskapet — bemäktigade sig henne.

När hon stängde dörren bakom sig för sista gången kände hon både jubel och saknad i sinnet. Man sliter inte av ett sjuårslångt band utan smärta. Hon kände att hon lämnade den bästa delen av sitt liv bakom sig för att börja något nytt och okänt — om till lycka eller olycka, finge framtiden utvisa. Sedan drucknade alla känslor i bröllopsförberedelsernas feberyra.

När hon åter kom till sig själv var det vardag. Hon var ensam. Men vilken gudomlig, härlig ensamhet.

Hon var fri. Inga bestämda tider att passa mer än middagen. Hon saknade inte alls arbete. Att vara gift betydde minsann inte att man fick sitta med händerna i kors. Nej, det var att gno från morgon till kväll. Under skratt och sång, hon var ung och livet härligt att leva.

Men efter några veckor började hon ledsna på det evinnerliga diskandet, städandet, torguppköpen, alla dessa vardagssysslor, som ständigt upprepades. Det var inte roligt längre. Hon började längta efter kontoret. Hur hade de det manne? Nu voro de mitt uppe i det brådslande bokslutsarbetet. Hon leddes vid ensamheten. Allting i det nya hemmet var så fullkomligt, ingenting fattades. Och så var det så tyst. Hon kände sig som en eremit. Hon fick ingenting veta, förrän mannen kom hem på kvällen och berättade nyheter. Hon överraskade sig med att fullkomligt suga till sig vad som var banalt skvaller rätt och slätt — men som ändå förde med sig en fläkt av det pulserande liv, hon nu stod utanför. En vacker dag ville hon ha en ny kapp. Hon fann plötsligt, att det inte var som förut — att gå och köpa sig en. Hon måste ha pengar. Och för att få pengar måste hon löjligt nog, gå till sin herre och man. Det blev ingen kapp. Det fanns helt enkelt inga pengar att köpa för. Man måste ju leva två på en persons lön.

— Ja, men jag är ju lycklig — sade hon och stampade, bildligt talat, i marken. Jag är så lycklig. Ingenting går upp emot ett hem. Skulle jag inte försaka allt för mitt hem?

Hon kämpade i månader, vankelmodig och ledsen, hon var nära bristningsgränsen — färdig att gråta över, att hon inte kunde bli kvitt det gamla. Hon längtade tillbaka till kontoret och oberoendet.

Hon sade mannen, att hon ville börja arbeta igen. När hon väl sagt det, greps hon ånyo av tvivel. Hon slets mellan tvenne makter — hemmets och arbetets — som båda höllo henne fast med järngrepp.

— Jag vill inte att du skall arbeta — sade mannen. Det är jag som skall försörja dig.

— Ja, men om vi skaffar en jungfru och jag arbetar, få vi ju dubbelt så mycket pengar att röra oss med. Tänk på det. Vi behöver inte snåla och inskränka oss på något sätt.

— Men jag vill inte ändå. Nog klarar vi oss på min lön så länge. Allting är ju svårt i början, men om vi bara går varandra till mötes...

.. — Det är inte det — ropade hon. — Jag — jag — vill tillbaka till kontoret. Jag står inte ut med att gå här hemma i ensamheten.

— Det är inte så jag hade tänkt mig vårt äktenskap, sade han ledsen. Jag hoppades att bli lycklig — att få ett barn...

— Jo, jo, men förstå, älskade, jag kan inte hjälpa det, å, det är bara nu, några år, sedan kunna — vi — ju...

Hon fick tillbaka sin gamla plats. Man tog emot henne med öppna armar.

Efteråt ångrade hon alltsammans, när hon såg makens olyckliga uppsyn. Det blev ett litet sentimentalt uppträdande med tårar och fullständig ömsesidig förlåtelse och full förståelse. Så började hon sitt arbete igen, som om hon endast varit borta på en semestertripp. Hon hade bara bytt om bostad. Och bar en slät ring till på vänstra handens ringfinger — det bandet kunde hon inte komma ifrån.

Mannen har döpt sitt hem till »De gifta ungarlarnas hus». Han anser, att hans äktenskap inte är något äktenskap — de äro bara två ungarlar med gemensamt hushåll, som han säger. Föreningsbandet är jungfrun.

Deras hemliv glider ohjälpligt isär. Kärleken har så småningom övergått i samma gamla lugna vänskap, som förut förenat dem.

Barn blir det inga — frun har inte tid, när hon har sin plats att sköta.

Deras äktenskap är tyvärr intet undantag. Tvärtom synes det vara på väg att bli en farlig regel. Det hela är också en följd av det kvinnliga oberoendets politik — driven för långt. Kvinnan har börjat glömma sin mission här i världen. Hon har fått sin vilja fram. Hon är maskuliniserad.

Men mannen anser sig vara bedragen på sitt äktenskap. Han är i stånd att se det hela med en viss galghumor. Men han lider under trycket av denna besynnerliga Tidens företeelse, som han fallit offer för, när han blivit en gift ungarlar.

ANDERS E. STRANDBERG.

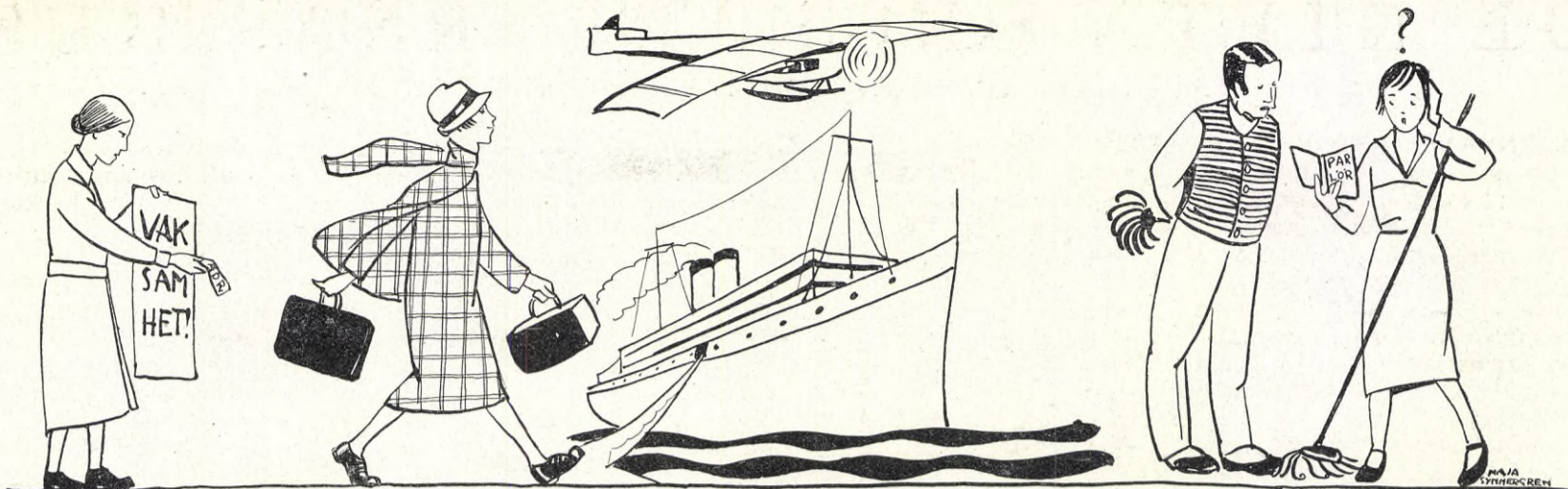
Fru Margareta Wahren, född Ljungholm, maka till disponenten Ernst Wahren, Solsidan, Saltsjöbaden. (Goodwin, kamerabild.)

EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

ALLA SOM BAKA HEMMA
inse värdet av Ekströms Jästmjöl. Ju bättre brödet har jäst i ugnen, desto bättre, mera välsmakande och lättmjält blir det. Använd därför alltid Ekströms Jästmjöl:
— Cream-Phosphatpulvret med den underbara jäskraften.

HON VILL RESA UTOMLANDS

DET ÄR INTE LÄTT FÖR SVENSKA FLICKOR* ATT FÅ PLATS UTOMLANDS — TÄNK FÖRST OCH ORDNA FÖR ER, RES SEDAN! — GODA RÅD TILL VÅRA RESLYSTNA FLICKOR.

DET ÄR VISST NU PÅ VÅREN, SOM ungdomens längtan ut brukar komma som värst. Den vill ut så fort som möjligt från gamla, vanda förhållanden, helst långt bort. Ja, varför inte? Det är nyttigt, att ungdomen får försöka slå sig fram med egna, hårda nävar. Ty så blir det nog för de flesta att göra, om de komma utomlands, inte som turister eller omhuldade hemmadöttrar utan för att själva förtjäna sitt bröd. Detta sammanhänger med flera orsaker, men en av dem är nog, att begreppet utlänning är mycket annorlunda i de flesta länder, som inte höra till Skandinavien. Där ha vi nog den lilla svagheten att krusa litet för utlänningar även om de förekomma i tjänande ställning, medan på andra håll en utlänning är, om inte precis föraktlig, så i alla fall en varelse, som man skall pressa så mycket arbete ur som det är möjligt.

Är detta menat som en varning för unga flickor att söka komma åt anställning utomlands? Ja och nej. Man måste närma sig saken med stor försiktighet.

För det första är det svårt att skaffa sig anställning i så gott som alla europeiska länder nu efter kriget, då de samtliga dragas med arbetslöshet och därför rest upp murar mot främlingarna. Att ge sig av på vinst och förlust i den sangviniska tron att alltid klarar man sig på något sätt, om man bara kommer ut, är absolut förkastligt.

Först några allmänna regler, som gälla den allmänna frågeställningen till anställning utomlands. Förmedlingsbyråer i Sverige, som anskaffa platser utomlands förekomma ytterst sparsamt. Lagen av 1916 för »kommissionärer för anskaffning av arbetsanställning», vilket är uttytt platsanskaffningsbyråer har en mycket sträng paragraf angående anskaffning av platser å utrikes ort. Kommissionären eller låt oss säga byrån ikläder sig faktiskt ansvaret för den platsökandes väl och ve på så sätt att om den anskaffade platsen icke motsvarar de utfästelser som gjorts eller lönen icke utbetalas ordentligt, måste byrån ersätta sin klient och under vissa förutsättningar även bekosta hemresan. Lagen tillkom under en tid, då vi inte här hemma

visste av arbetslöshet i den utsträckning vi sedan dess provat den.

Men en flicka, som föresatt sig, att hon skall resa utomlands och pröva sin lycka låter inte avskräcka sig av motstånd. Hon säger sig: det finns andra vägar, och det gör så.

Ge er inte ut vind för våg — gå till Vaksamhet.

Men hon bör under inga förhållanden försumma att anlita föreningen Vaksamhet. Då hon löser ut sitt pass till utlandet — detta gäller Stockholm — möter henne Vaksamhets affisch från Passbyråns vägg. Föreningens adress i Stockholm är Klarabergsgatan 48.

Har man fått plats utomlands på någon annan väg än genom släktingar eller bekanta är det absolut nödvändigt att vända sig till Vaksamhet för att genom den undersöka vilka förhållandena äro. Ja, även om man har säkra garantier för att ha med hederliga människor att göra, bör en ung flicka ändå sätta sig i förbindelse med Vaksamhet. Det kan vara en svår plats hon fått, hon kanske inte står ut, hon kan bli tvungen att lämna den hastigt nog och vart skall hon då taga vägen i ett främmande land? Då kan en adress som Vaksamhet skaffat henne vara av ovärderlig nytta.

Det är inte heller någon överflödigt uppmärksamhet till de unga flickorna, som resa ut, att taga med ett reservkapital så stort, att det räcker till hemresan. Hur många ha inte bittert fått ångra, att de försummat detta.

Som hembiträde i England läres ingen engelska.

Av de europeiska land, som kunna komma ifråga, är England det mest eftersträfvade. Så många svenska flickor vilja lära sig engelska, men de ha inte råd att bekosta regelrätta språkstudier. Då räkna de ut att om de taga plats i husligt arbete, skola de kombinera språkstudier och förvärvsarbete på ett lyckligt sätt. Så många svenskor ha gjort detta räkneproblem, att svenska pastorn i London sett sig föranlåten att utsända en varning. Att komma som hembiträde i en engelsk familj, betyder strängt arbete och komplett isolering från annat umgänge än det man får

i 'the basement', källarvåningen, där köket ligger. Det språk man där lär sig är en rik och frodig 'cockney', men ingen bildad engelska.

Emellertid är det inte omöjligt att få platser i England, de skandinaviska flickorna — vi äro alla som bekant skandinaver utom Skandinavien gräns — äro eftersökta i husligt arbete i synnerhet. Man kan bl. a. genom Fredrika Bremerförbundet få adresser på platsförmedlingsbyråer i England. Men man måste iakttaga en del formaliteter — utom de allmänna, som vi redan angivit. För inresa i England, då man blivit anställd i arbete där, fordras en tillåtelse (permit) från Arbetsministeriet i London. Denna skall anskaffas av den engelska arbetsgivaren, och som det endast utställes ett begränsat antal av sådana 'permits', kanske det inte alltid är så säkert att man får platsen. Det brukar dröja omkring fem veckor, innan detta blir klart. I de flesta fall betalar den anställda resan över till England. Lönen för en i husligt arbete anställd brukar vara omkring 3 pund sterling i månaden, alltså ungefär motsvarande våra löner, 3 pund enligt dagens notering = 54 kronor.

Sömmerskeplats i Paris mycket svårt att få.

Det kan vara en god förberedelse med England om man sedan vill bege sig till Frankrike. Den, som kan engelska, men en bildad engelska naturligtvis, har ett plus i sin utrustning att söka en plats i det landet. För att få komma in och få uppehålla sig i Frankrike för längre tid än två månader fordras uppehållstillåtelse (carte d'identité), som kostar 100 francs. Men denna uppehållstillåtelse innehåller den bestämmelsen att den resande icke åtager sig avlönad anställning utan särskild tillåtelse. Passbyrån i Sverige intygar genom stämpel å särskilt rum å passet att den resande uppfyller det villkor. Arbetstillåtelsen kan emellertid anskaffas i Frankrike utan extra avgift, men den är icke lätt att få i alla fall, därför att arbetslösheten i Frankrike är stor. Återstår för främlingen att söka sig en oavlönad sysselsättning med avsikt att lära något.

(Forts. sid. 291.)

CAP
Kejsarnougat

*Förnämsta nougatchoklad
i 10- och 15-öres-bitar.*

FÖRKLÄDET SOM BLIVIT ARBETSROCK

DET FINNS MÅNGA TREVLIGA OCH NYA MODELLER ATT VÄLJA PÅ.

Olika modeller arbetsrockar —

se beskrivning nedan i texten.

I ROMANERNA FRÅN 1880-TALET brukade hjälten på ett förberedande stadium av förälskelse överraska den tillbedda i stort hushållsförkläde. Det hade ofelbart en mäktig verkan på hans känslor, han fick så att säga en puff framåt och visioner om ett eget hem med en liten huslig hustru. Bara det inte var ett av dessa tjocka stela förkläden med köksmblem broderade i rött med stjälkstygn, en kokbok och en visp på bröstslappen, ty dessa förkläden hade alltid en sådan, en knippa rotsaker på fickan, om det fanns någon och tomtar eller — o vel! — en köksa med fingret i munnen och rörande i en rykande gryta. Sådana fantasiutsvävningar voro vanliga på husmoderns arbetsdräkt för några decennier sedan. Dessutom voro dessa förkläden opraktiska, försedda med axelband, som gled, påstickade fickor, som man fastnade i så att de sletos upp och utan skydd för ärmarna, om man inte hade lösa att sätta på. Det fanns också andra slag arbetsförkläden, som mera närmade sig nutidens typ, men i sin värsta form sågo de nog ut som här beskrivits.

Men nu ha vi äntligen fått en både trevlig och billig arbetsdräkt, som kan varieras efter behov, därför att typen, läkarrocken, har många möjligheter. Den kan också behandlas som de franska böndernas arbetsblus, den har med ett ord flera möjligheter att lägga i dagen smak och färgsinne hos sin bärarinna, på samma gång som den är avgjort praktisk. Det

var på tiden att den kom och så småningom erövrar den hela den kvinnliga publiken, det är tämligen säkert. Så fort vi numera syssla med något arbete, som inte är skriva, räkna eller finbroderi, vilja vi ha en arbetsrock.

Grundtypen är den vita rocken, som knäpps fram och har alldeles form av en lång herrock. Men den kan varieras, inte bara i färger och tygets kvalitet utan även i snitt. De enfärgade ha redan nu kommit upp i en växlande färgskala, sen finns det smårutiga och randiga — trevligast kanske randiga på tvären — och hela den stora rikedom av blommiga cretonner. De sistnämnda äro sannerligen en tillgång på både ont och gott. Färgställning och mönster i enklare cretonne brukar just inte höra till det skönaste man drömt sig. Men å andra sidan förekomma artistiska mönster och färger, som göra utsökt effekt på samma gång som man har praktisk nytta av ett sådant tyg.

Vi ha här återgivit en del arbetsrockar av nyaste modeller från ett par kända stockholmska syskolor. N:r I och III äro från Birgittaskolan, n:r II och IV från Feminina. N:r I fr. v. är av tunt beigefärgat linne med kanter av tvättäkta bomulls-

tyg i tobaksbrunt och orange, broderi på kragen i samma färger och broderade, med linne-överklädda knappar. Rocken är sydd med besparing och har en inskuren ficka.

N:r II i creton mycket rörlig genom sin raglanskärning och småveckan i ryggen. Ärmen försedd med lös sleif som går att knäppa upp så att ärmen blir vid vilket behövs t. ex. vid gardinuppsättning eller annat arbete där ärmarna behöva sträckas. Rocken är i höger sida försedd med en jättestor ficka som är delad i fyra fack för olika småsaker.

N:r III av handvävt, rundtrådigt, gråvitt linne med garnityr av tvättäkta bomullstyng i svart och två nyanser grönt som uppslag och applikation fram. Rocken är sydd med besparing och har yviga rynkor i ryggen.

N:r IV är utförd av enfärgad popelin försedd med en ficka med »blixtlås» (fås på N. K.) särskilt praktisk, när man behöver ha många små saker i fickan, ty då är man ju säker både när man har rocken på och när man hänger upp den, att inget faller ur. Ärmarna på denna rock äro försedda med vändbar herrmanschett och fram är rocken monterad, så att man kan knäppa både åt höger och vänster sida. Praktiskt emedan rocken alltid först blir solkig fram och på manschetterna. I halsen är rocken försedd med sleif så att man kan knäppa den högt, vid damning o. s. v. Temat arbetsrocken är rikt, som vi här antytt. Vi återkomma längre fram närmare till saken i annat sammanhang.

Lösnummerköpare

torde observera att nästa veckas nummer utkommer betydligt utvidgat och med färgomslag som IDUNS VÄRNUMMER. Priset är det vanliga, 35 öre.

En av framstående arkitekter utarbetad broschyr!

RUMSKONST och HEMTREVNAD
innehållande villaritningar, rumsinteriörer etc. jämte råd och vägledning vid byggandet och inredandet av ett eget hem, kan på begäran gratis och portofritt erhållas från **Norrköpings Tapetfabrik, Norrköping.**

Drick **Champis**

RING bryggerier och vattenfabriker.

Överallt —
men begär
det halvt!

NÄR "GAMLA MORMOR" KOM PÅ VISIT

EN SIRLIG OCH CEREMONIELL DAM PÅ VARDAGSMIDDAG I DET GAMLA STOCKHOLM.

Gamla mormor.

DET VAR HÖGTIDLIGA DAGAR I mitt hem, när bud kom att mormors mor, eller Gamla mormor, som vi barn kallade henne, skulle komma och hälsa på. Det gick för det mesta till så här: Omkring klockan åtta på morgonen, då vi sutto och inmundigande vår första frukost, som bestod av mjölk med litet kaffe i och fyra av Karstens stora skorpor, kom mormors mors kokerska, Malin, upp. Hon gick alltid köksvägen och fördes av vår kokerska in i salen, dit mamma kallades, om hon ej redan var där. Malin var stor, fräknig och rödhårig med det allra vänligaste leende. Hon var klädd i en stor ullsjal över sin styvstärkta klädning och sitt stora vita förkläde och bar en korg på armen, ty hon hade sprungit upp till oss på samma gång som hon var ute för att köpa färskt bröd till gamla mormors morgonkaffe. Hon framförde alltid sitt ärende i samma ordalag: »Gamla frun hälsar så mycket och frågar, om hon är välkommen till middag i dag.»

Om vi då alla voro friska — ingen fick ha den minsta snuva, om Gamla mormor skulle komma — och föräldrarna icke voro bortbjudna, svarade mamma alltid: »Ja, naturligtvis är frun välkommen, kära Malin. Men var snäll och hälsa, att middagen ej kan bli förr än klockan fem, ty kamrern kommer inte hem från banken förr. Och det vet ju frun.» Varpå Malin, neg och tackade ödmjukast, drog sjalen upp över huvudet och försvann.

Det kunde hända man hade tänkt ställa till storstädning, silverputsning eller annat stök, men sådant fick anstå, när Gamla mormor skulle göra oss den äran. Ungefär en gång i veckan brukade hon »bjuda ut sig», som Malin kallade det, till någon av släkten. På stora bjudningar gick hon ej längre, sedan hon fyllt 70 år, men jag kommer ihåg henne på en julmiddag hos min mormor, som var hennes äldsta dotter, där hon rak och prudentlig satt vid min morfars sida vid bordets övre ända. Hennes grå kanonlockar darrade vid tinningarna och sågo i mitt tycke ut som druvklasar och hennes bruna ögon lyste så blanka, när hon såg ut över det långa bordet och nickade åt barnbarnsbarnen vid dess nedre ända.

En roande skildring gör fröken Gerda Meyerson, känd i många delar av vårt land för sin storartade sociala verksamhet, av sin mormormor, sådan hon i sin myndighet tedde sig för den lilla flickans blickar, då hon kom på visit i barndomshemmet.

Min mormor och föräldrarna och alla tanter och farbröder voro förfärligt artiga mot gamla mormor, och hon tog emot deras hyllning med drottninglik värdighet. När hon nu skulle komma till oss, det hände tre, högst fyra gånger på året, fick mamma alltid brått att överlägga med vår kokerska om matsedeln, sedan hon först givit pappa åtskilliga påminnelser att försöka komma hem litet före klockan fem. Rummen städades särskilt väl och förmaket och salen eldades dubbelt så mycket som vanligt, ty det måste vara 20 grader varmt, när Gamla mormor kom. Hon led nämligen av gikt och var rädd att förkyla sig.

Fram på förmiddagen, den dag hon väntades till oss, uppenbarade sig Emma, hennes husjungfru, med ett stort bylte, omindat med en brokig äkta sjal. Det innehöll Gamla mormors pellerin av svart sammet, som hon alltid hade på sig inne. Den hängdes över en stol framför kakelugnen i tamburen. Vidare hade Emma med sig mormors innekängor, som ställdes på kakelugnsstenarna, samt en ask med hennes gåbortsmössa, alltid vit med en massa pipremors och gredelina rosetter och hakband.

Strax efter klockan tre kom Gamla mormor. Hon bodde på Gamla Kungsholmsbrogatan, som på den tiden gick ända ner till Klara sjö, och hennes hus låg ej långt från oss. Vi bodde på Drottninggatan, hörnet av Klarabergsgatan, så det var ju ingen lång väg, men Gamla mormor åkte alltid i hyrvagn från Käck. Min mor kunde inte minnas, att hon någonsin sett Gamla mormor gå ute på vintern. På hennes tid voro ju fruarna gummor vid 50 år, ja förr, gingo alltid klädda i mössa och skulle passas upp med sjalar och pallar och Gamla mormor var, som sagt, rädd om sig.

När hon nu kom, var hon duktigt påpälsad. Stolar skulle ställas i förstugorna, så att hon fick vila mellan varje trappa — vi bodde tre trappor upp — och det gick mycket långsamt för henne att släpa sig eller rättare släpas uppför dem. Hon höll i ledstången med ena handen, Emma stödde henne och vår husa, som passat dem i porten, sköt på bakifrån. När hon så kom in i tamburen, sattes hon på en stol och kläddes av. Hon hade en ofantlig muff och dito krage av sobel, som luktade starkt av patchouli, på huvudet en ofantlig väderhuva av svart siden med sobelkant och långa pälsfodrade handskar. Pälsen under vilken hon bar en vadderad kofta var också av svart siden och på fötterna hade hon höga yllefodrade kängor. Hennes ridikyl, av pärlbroderad svart sammet fick ett av barnen vanligen hålla, medan Emma klädde av henne, och satte på henne mössan och den fina sammetspellerinen. Gamla mormor gav alltid en vänlig dask på kinden åt den som hållit den. »Vad tror du mormor har i ridikylen?» var hennes stående

fråga. »Pepparkakor», svarade man alltid, ty sådana var man säker på att hon hade med sig. Men ibland fanns det också chokladpastiljer, någon gång små leksaker, t. ex. en pipa att blåsa såpbubblor genom eller dockhattar, som tant Clementine sytt.

När Gamla mormor blivit placerad i soffhörnet i förmaket och fått en pall under fötterna — kuddar bakom ryggen brydde hon sig ej om, hon satt alltid rak som en militär — gick Emma ut i köket för att dricka kaffe. Först kontrollerade hon likväl termometern i förmaket, om det var varmt nog åt gamla frun. Mamma bjöd mormor varmt te och kakor och vi barn stodo tysta och sågo på. Efter en stund skickades vi till barnkammaren, Gamla mormor fick ej tröttnas.

När tant Clementine kom, rusade vi dock genast ut i tamburen. Hon var en liten spenslig dam, en tio år yngre än mormor, med benat, ännu brunt hår och pigga blå ögon, som ofta sågo mycket skälmaktiga ut, samt tusen rynkor i sitt vänliga ansikte. Henne kramade man och snurrade runt med, Gamla mormor tordes man bara kyssa på hand. Gamla mormor hade alla respekt för, men tant Clementine skämtade alla med, hon var god vän med hela släkten.

Ja, så kom pappa hem. Han bjöd Gamla mormor armen och vi tågade ut i matsalen. Middagen började nästan alltid med buljong och pastejer — ty den gamla ville ha buljong var dag. Efter köttet var det alltid någon fin efterrätt och sist ost, smör och kex med ett glas portvin till. Vi barn voro tillsagda att vara tysta och äta fint, mamma sade, att Gamla mormor var så noga med att barn skulle tuga vid bordet. Hon låtsades för övrigt inte alls om att vi funnos till, medan hon åt. Kanske ansåg hon, att barn inte borde få äta med de vuxna, men pappa ville ha oss där. Vi sutto moltysta och lyssnade spämt till konversationen. Den rörde sig ofta om de kungliga. Gamla mormor var mycket rojalistisk. Det sades, att hennes man varit i Carl XIV Johans följe, då han kom till Sverige och att kungen brukade kalla honom till sig på slottet för att spela kort med honom. Ja, det påstods också, att Carl Johan lånade pengar av Gamla mormors man. När Karl XV åkte till Djurgården första maj, (Forts. sid. 290.)

Gerda Meyerson, ett barnporträtt.

Om man tager **TOMTENS BAKPULVER** lyckas baket.

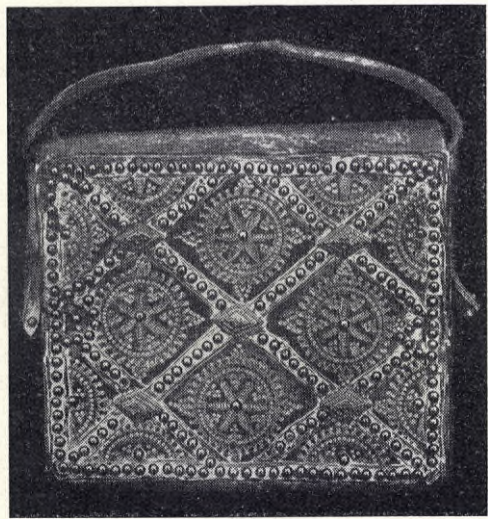
I SLÄKT MED VÅR ALLMOGEKONST

I KARPATERNA BLOMSTRAR EN OKÄND KONSTINDUSTRI SOM SVERIGE HAR SÄRSKILT INTRESSE AV.

Kvinna i högtidsdräkt.

FÖRR I VÄRLDEN SKULLE DET inte varit värt att tala om allmogekonst. Nej, då var allt sådant kuriosita. Man sade, som Gordon anmärker, vid åsynen av en sådan artikel: "Ja, den stackaren har gjort så gott han kan." Nu är det annorlunda. Inte bara den europeiska allmogens utan också naturfolkens alster ha fått rang, heder och värdighet av konst. Detta med rätta. Ingen hos oss tvekar väl att tillerkänna allmogens konstskicklighet och i våra hem ha vi väl alla ett och annat föremål, som ger belägg för den saken. Här hemma ha de folkliga textilierna och träarbetena ju t. o. m. blivit föremål för mer eller mindre lyckliga imitationer. För oss, som

Väska av skinn.

Den kände forskningsresanden d:r Gustaf Bolinder har under sina senaste resor ägnat Europas sydöstra delar sitt särskilda studium. Därvid har han bl. a. hos en karpatisk folkstam funnit en intressant allmogekonst, som i mycket erinrar om vår svenska och som det därför säkert skall roa våra textiltintresserade läsare att höra om.

själva haft en så rik allmogekultur, bör det alltid ha sitt intresse att se, vad andra folk i den vägen kunna åstadkomma. Finna vi då, som i här ifrågavarande fall, att åtskilliga överensstämmelser, en mer eller mindre avlägsen släktskap, förefinnes med vår egen folkliga kultur, ha vi än större anledning att icke låta det gå oss förbi.

I Karpaterna och söder därom bo rutenska, alltså lillryska stammar, huzuler, bojker och allt vad de heta. Dessa folk, i flera avseenden märkliga, torde vara ganska okända här hemma. Likvisst lever här ännu en märklig och betydande folklig kultur. Området tillhör nu efter kriget Tjeckoslovakien, men konstalstringen därifrån har för oss bortskymts av Böhmens och framför allt Slovakiens, vilken senare sökt sig väg även till affärerna här hemma. Tjeckerna, som på ett berömvärdt sätt tagit sig an den landsända, som utan deras begäran efter folkomröstning tillfallit dem, ha emellertid nu publicerat ett praktverk om rutensk konstindustri.

Konsten varierar mycket, ej blott olika folkgrupper utan också olika byar eller distrikt emellan. De mest omedelbart anslående och grannaste sakerna ha kanske huzulerna frambragt. Alla dessa människor leva ännu helt primitivt, bo i timmer eller klin-hus utan skorstenar med rököppning i taket. De sköta sitt jordbruk och sina kreatur — som varje sommar drivas upp till fäbodarna — efter de mest gammaldags metoder och ge överhuvud taget främlingen ett intryck av att ha ramlat några hundra år tillbaka i tiden. Det är underligt att åka bil på vägarna och möta kvinnor, som komma vandrande, spinnande med slända i hand! Nutid och forntid mötas!

För-vår.

Ni stiger våren över vita hus,
där isens sagovärld smält bort från rutan.
Nu hör jag, väckt av detta vita ljus,
en förvårs vilda vind slå an på lutan,
vars strängars guld är solens lek i snö.
vars strängars skri är skri ur fruset frö,
som tvingas vakna upp till liv och vända.
Det är mej själv jag hör i vårens skri...
Det är jag själv, som ropar att bli fri,
att som det fångna, frusna frö uppstånda.

Det är jag själv, som skriar med allt kött
om lust... om liv... om ljus — för allt, som dött.
O, Livets Dolda Ande! Giv mej...! Giv!
Mitt hjärta törstar efter evigt liv.

TORA JOHANSSON.

Träsnideriet är en gammal konst i dessa nejder. Man snidar flaskor, skedar, kors och religiösa reliefer, ljusstakar och allehanda kärl, som minna oss om våra egna stugors husgeråd. Husen och framför allt de vackra träkyrkorna prydas också med sniderier. Kyrkorna ha stora likheter med vissa av våra gamla och äro även besläktade med dem. Läderarbeten, väskor och breda, harnesklänkande skärp, prydas med pressade eller drivna ornament. Tyvärr börjar denna konst degenerera — det är numera mycket svårt att uppdriva riktigt fina gamla saker.

Keramiken blomstrar däremot alltjämt. Visserligen har mycket inflytande här gjort sig gällande, men denna konst bedrivs alltjämt av bönderna och man finner tillverkare stående bakom saluförda kärl, som utbredds på marken, i Uzhorod, Sevlyus och andra småstäder med underliga namn. Teknik och modeller äro i stort sett desamma, men varje tillverkare har sin egen genre, säregna mönster och färger.

Det mest betydande elementet — och det bäst bevarade — i denna konst är emellertid det textila. De vackra dräkterna fångsla genast främlingen och de utomordentliga broderierna väcka hans beundran. Vävnadskonsten når dock icke upp till handarbetena. Åtskilligt som för ett oerfaret svenskt öga i förstonet ter sig som vävt, är i själva verket broderat — med oändligt tålmod och den största skicklighet. Gamla dekorativa element ha här bevarat en förunderlig livskraft och andra mer eller mindre ålderdomliga, ha tillförts och utnyttjats på ett utomordentligt sätt. Skjorta och linne bäras synliga och äro rikt broderade, likaså de dekorativa fårskinnspälsarna. Huzulernas kvinnor ha ej kjolar, utan tvenne vackert vävda skört — ett fram och ett bak. Även strumporna — lika våra raggsockor — äro dekorerade i olika färger. Dessamma gäller vantarna, skärpen och andra plagg. I mönstren spela ofta geometriska figurer som korset och romben stor roll.

Nordiska Museet har genom undertecknad erhållit samlingar från dessa trakter, varför den intresserade i sinom tid i denna institution kan studera ett litet urval.

GUSTAF BOLINDER.

Träkärl.

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs Zaryana Thé

Erhålles överallt i originalförpackningar à 75 öre, Kr. 1.25, 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

KVINNAN AV I MORGON

ÄR BEFRIAD FRÅN DEN GAMLA BITTERHETEN, UNDERLÄGSENHETEN OCH GRÄMELSEN

Av

Anna Lena Elgström

I sin sista och tredje artikel om nutidskvinnan ser Anna Lena Elgström in i framtiden och ger den uppväxande generationen några ord med på vägen.

KVINNAN AV I DAG ÄR ENSAMMARE än kanske någon kvinnogeneration förut i världen — detta påstående i min näst föregående artikel har väckt litet undran.

Jag tror att jag bäst förtydligar min mening genom att citera en manlig författares uttalande i saken: "Mannen och kvinnan ha hittills i de flesta kvinnoböcker varit korrelata begrepp", skrev signaturen B. B—m i en recension i en Göteborgstidning (att det var om undertecknads bok "Mödrar" kan inte hjälpas, men har heller ingenting med saken att göra) "Man kan erinra sig", fortsätter han, "vilket uppseende — för att icke säga skandal — det på sina håll väckte när några författarinnor för en generation tillbaka vågade oförbehållsamt vidgå det kvinnans beroende av mannen, som för alla manliga författare alltid varit det mest självskrivna som tänkas kunde." Nu rör det sig redan på ett tydligt och ganska självskrivet sätt om kvinnans *oberoende* av mannen. Med andra ord det innersta hos kvinnan genomgår personlighetens skärself, det yttersta provet, utan att i högre grad vara påverkad av mannen.

"Kvinnan genomlever sina avgörande ögonblick på ett allmäntmänskligt plan och även där könsförhållandet spelar in är detta dock mera accidens än substans. Upplevelsen har en prägel av personlig självständighet, rymmer ett mått av ensamhet, som hittills — i litteraturen om ej i verkligheten — varit mannens privilegium."

Men hur ofta har han även i verkligheten icke tillåtit kvinnan att i samvetsfrågor vara blott människa. Hur ofta har han icke i för dem viktiga samvetsavgöranden bagatelliserat deras strider? Med andra ord — som kvinna har man inte behövt ha samvete. Det hade mannen för en, han som var "kvinnans huvud", medan hon bara var "hjärtat" — något irrationellt och egentligen mindervärdigt... Fastän det ju passade bra att tala om detta organ med granna fraser vid skåltalstillfället.

Denna uppfattning existerar ännu i dag, ja, gör sig ganska bred så snart minsta ansats förmärkes från kvinnohåll att göra mera speciella kvinnliga synpunkter gällande i t. ex. någon lagstiftnings- eller social fråga. Slentrian och officialism kan ha gjort en lag till död bokstav — som t. ex. kan sägas ha varit fallet med en del lagparagrafer i våra nya barnvårdslagar eftersom Ulvsunda- Holte- och Hässleholms tragedierna kunnat förekomma. Men de kvinnor vilka söka göra dessa bokstäver levande ha minsann ofta fått finna sig i att bli överlägset avfärdade i den speciellt manligt svenska känslan av att dylika humanitära och moderliga synpunkter dock ligga på sidan om verklighetens väg i den kvinnliga välmenthe-

tens dimmiga och tråkiga nejder.

Men vem är ensamare än den som verkligen menar blodigt allvar med en allvarlig sak men alltid mötes av denna överlägsna von-oben-attityd? Dock, detta är kvinnans lott i vårt samhälle, mera prononcerat så just i våra dagar än förut — genom den markerade orientering mot konservativa ideal som går genom tiden — en reaktion sannolikt mot den frisinnade genombrottsdåden då kvinnorna fingo säte och stämma i samhället.

Denna reaktion är antagligen av övergående natur. Man kan se på sina egna flickor i fjorton- och femtonårsåldern och känna sig ganska säker på att de nog icke behöva smaka den speciella ensamhet som varit somliga av deras mödrars lott.

De komma nog också — åtminstone hoppas jag det — att slippa allt detta skrivande och diskuterande om kvinnorna, som verkligen bär en så mycket emot. Som om kvinnan vore en sådan undantagsvarelse! Om männen skriver man ju aldrig så mycket? Dem tar man för givna!

Det verkar till slut rent av förödmjukande på en, detta intresse för kvinnorna som vore vi några underliga djur, något litet på sidan om det riktigt normala.

Personligen skulle jag nog, om jag bara fick vara ifred, helst alldeles vilja blunda för detta, låtsas som om det regnade, att allt var som det borde vara könen emellan, kvinnorna alls icke försatta i någon undantagsställning. Men jag får icke vara i fred för mitt samvete — hon är försatt i undantagsställning. Jag kan bara innerligt hoppas och tro att våra döttrar icke skola behöva *låtsas* tro att allt är väl, att det verkligen också skall *vara* så för dem. Ty kvinnan måste bort från sin undantagsställning, från det ensamma hörnet där självständiga kvinnor alltid tyckas hamma då de visa någon mera markerad känsla av att de ha speciella erfarenheter och problem, vilka ge dem rätt att fordra auktoritet och gehör även där dessa synpunkter gå stick i stäv mot gällande manliga uppfattning.

Går kvinnan bara aldrig över detta Rubicon är allt väl; då behöver hon aldrig känna sig ensam, då äro männen hennes beskyddare, beundrare och vänner. Så länge hon ekar deras synpunkter skola de till och med finna henne lika klok, sansad och förnuftig, som de finna henne dåraktig, obalanserad och överhuvudtaget mindervärdig om hon vågar ha en egen åsikt i för henne vitala frågor. Jag talar naturligtvis blott om genomsnittsmännen,

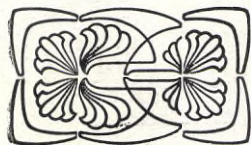

om det kompakta blocket av medelsvensk manlighet. Alla övergångstider ha visat exempel på helt andra manliga typer; i alla situationer där kvinnorna stått inför valet att för sin högre mänsklighets skull bryta sin "kvinnlighets" trånga konventionella ram, ha de alltid funnit osjälviska vänner och ädla riddare bland tidens bästa och manligaste män.

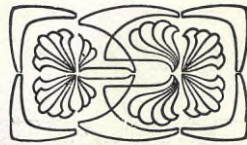
Den kvinnan av idag motsvarande manliga generationen utmärkes i förhållandet till sina äldre bröder av ett starkare betonande av s. k. realsynpunkter, en torrare förståndsmässighet, en större ovilja eller vi kanske skulle säga skygghet för idéer och samhällsproblem. I en av sociala frågor jäsanade värld intresserar sig t. ex. den manlige genomsnittstudenten — så klagar man från hans egna led — mest för befordringsfrågor, jazz och sport; han läser endast för examens skull och riskerar icke några framtidsutsikter för ev. impopulära idéers sak. Ser man på den moderna unga litteraturen skall man finna något av samma förhållanden. De unga borgerliga författarna äro intensiva individualister, lyriker och idylliker. — "Vad angår mig Polens affärer", tyckas de säga till hela den övriga världen utanför småstadens eller barnsdomsminnenas rayon. Men just dessa Polens affärer angå särskilt en del kvinnliga diktare av motsvarande årsklass, vilka på den sista tiden framträtt. Författarinnor sådana som Maj Hirdman, Margit Palmær, Ingeborg Björklund äro på ett helt annat sätt inställda i nutiden och känna intensivt med dess frågor och strider.

Det är ju så att då en kvinna är mest kvinnlig — nota bene icke i den konventionella bemärkelsen — då är hon också mest människa (fast icke en avkönad sådan). En verkligt mänsklig kvinnas livssyn är till sin djupaste grund moderlig och livsbevarande. Hon kan icke tro på våldet; hon vill uppfostran i stället. Icke revolution utan evolution är det hon strävar efter. Hon är på de uppbyggande krafternas sida gent emot de blott nedrivande (jag säger med flit *blott*, ty det finnes ju krafter och rörelser som riva ned för att kunna bygga upp). Hon måste predika! icke hatet utan kärleken. Förbarmande, förståelse, medlidande — om detta har alltid kvinnan bett världen, bett *för* världen. Inte för inte har katolicismen satt en kvinna i himlen som

(Forts. sid. 288.)

Carl Peter
PÅHLSSON

DET SKÖNA OCH DET ORIMLIGA

ÄNDAMÅLSENLIGA KLÄDER, DEM ha vi, d. v. s. vi damer, knappt herrarna. Ändamålsenliga kök finns det, ändamålsenliga dekorationer på teatern. Vi ska få ändamålsenliga hus, är det meningen. Det vore bra, om de bleve så billiga, att det enkla icke som nu är lyx och snobberi och dit komma vi, om vi lägga bort vår fördom mot standardvaror. Vi hemsömmerskor sy numera våra kläder efter standardmönster, som äro rent vetenskapligt utexperimenterade och mäterliga i sitt slag — så mäterliga, att de även ta hänsyn till icke — standardfigurer. På samma sätt borde de släta, raka husen med i väggarna infällda skåp vara gjorda efter gemensam standard, bara med olika nummer för olika stora familjer. Och med hänsyn till snön på våra tak och det nordiska behovet av sol. Vore bra om golven bleve standardiserade, ty bonande av parkettgolv är icke tidsenligt, det tar för mycket tid och ett golv måste tåla vatten.

Men det ordnar sig nog.

— Det blir förargligt, sade jag, när vi talade om detta. Infernaliskt! Det har varit en tysk arkitekt här och talat om detta, jo, jo, du glöder av entusiasm. Förstår ni inte att allt det där är en sak framför allt annat — det är tråkigt!

Det var den evigt gamla invändningen mot det nya.

— Är smuts och obekvämlighet roliga? invände de andra. Är en bil tråkig? En bil är det mest ändamålsenliga av allt! Där ser du!

— Hm ja. I så fall. Folk har körsbärsfärgade gardiner i sina bilar och idiotiska dockor, som på ett pinsamt sätt hänga och slänga i bakfönstret och halvvisna blommor i tarvliga blomhållare av pressat glas. Och somliga bilar är så små, att stora svenskar knappt kan komma in i dem och ännu mindre ut...

— Allt det där ska ändras. Hela världen ska bli ändamålsenlig...

Den tyska kvinnan.

Nästa föredrag i Idunklubben. — Obs. ändrad dag i sekt. II.

Fru Hildur Dixelius.

Fru Elin Lejdström.

En utomordentligt angenäm och givande afton hade Idunklubben vid sin senaste sammankomst. Fru Frida Stéenhoff höll ett kåserande föredrag om Ibsen med anledning av Ibsenjubiléet. Hon gav en livfull och intressant skildring av den stora diktarens liv, personlighet och ett par av hans förnämsta verk. Åhörarna voro förtjusta och Idunklubben ber än en gång få framföra sitt vördsamma tack till fru Stéenhoff. — För den musikaliska avd. svarade denna kväll en storsångerska: fru Elin Linlander-Lejdström. Det är inte så ofta vi stockholmare numera få möta fru Lejdström, men när man hör hennes stora, vackra röst och dramatiskt intelligent föredrag har man all anledning att beklaga att hon saknas på huvudstadens sängscener. — En utställning från Italienska boden, Malmkillnadsgatan 34, visade vackra och förnäma prov på italiensk konstslöjd och uppskattades livligt.

Nästa gång Idunklubben sammanträder sekt. I torsdagen den 29 mars och sekt. II onsdagen den 4 april — obs. den ändrade dagen, för att icke sammanträdet skall inträffa för nära påsk — kl. 7,30 em. lockar en föredragshållare, som det numera är oss ytterst sällsynt att få höra. Idunklubben har lyckats förvärva den kända författarinnan, fru Hildur Dixelius, som bosatt i Tyskland är på tillfälligt besök i Sverige. Fru Dixelius kommer att berätta om *Den tyska kvinnan*. Ingen klubbmedlem bör försumma detta tillfälle att stifta bekantskap med en av vårt lands främsta författarinnor.

— Allvarsamt sagt, jag förstår vad det betyder, om vi någonsin kan få bostäder så billiga, att alla kunde få bo människovärdigt. Det är kanske nästan allt. Om alla människor från barndomen fått bo så, som det är barn och gamla värdigt, så kanske vuxna män skola besinna sig, innan de vilja skjuta sönder grannens hus från luften. Från en ändamålsenlig luftmaskin. Men så slätt och enkelt som du tror blir det aldrig. Det finns något i oss, som gör att vi vilja krångla till saker och ha vinklar och vrår. Tror du inte att jag längtar efter en upphöjning i vår villa, en sådan där mormorsplats vid ett fönster? Jag vill inte ha det slätt. Jag vill ha det en liten smula rörigt för att trivas.

De andra tego taktfullt, de ville inte säga mig rakt i mitt väl bibehållna ansikte att jag hörde till en annan generation än de.

Och på kvinnors vis voro vi ögonblicket därefter med ett par raska sicksacklinjer inne på kapitlet — lapptäcken.

Och vill ni tro det? De unga kvinnorna lärde mig den kvällen hur man syr ihop triangellappar till ett lapptäcke. Det hade de lärt av sin mor. Jag fick nu på några ögonblick klar för mig tekniken, en snabb, flyhänt syteknik, som är anglosaxisk och fransk, men inte svensk, vi svenskor hantera nålen en smula tungt och hårt. Det lärde mig denna yngre generation.

Och nu skall jag göra ett lapptäcke, av hundrade lappar, med tusen, sinom tusen stygn. Det kostar ingenting. Och det bör bli vackert och ett litet arvegods och utställningsföremål. Om hundra år, i ett standardhus med infällda skåp och som jag hoppas bättre golvbeläggning och absolut släta ytor och intet bortkastat och onödigt arbete.

Det är fullkomligt oeffterrettligt, men just så är det.

VERA v. KRÆMER.

EN BORTGÅNGEN MÄRKESKVINNA

BANBRYTERSKAN FÖR VANFÖREVÅRDEN i Sverige fru Alice Bonthron har i dagarna avlidit i sitt hem i Sigtuna i en ålder av 77 år.

Fru Bonthrons arbete ligger nu ett stycke tillbaka i tiden, men frukterna av hennes strävan ha varit en rationell vanförevård för hela vårt land. Det bör glädja oss kvinnor, att det var en kvinna, som först insåg hur de olyckliga vanföra effektivast skulle kunna hjälpas. Fru Alice Bonthron verkade för samorganisationen av den svenska vanförevården. Den ortopediska specialbehandlingen och yrkesutbildningen, som sätter de vanföra i stånd att upptaga kampen för tillvaron, blevo genom hennes initiativ samlade i en enda anstalt.

Fru Bonthron började med ett anspråkslöst hem för vanföra i samband med poliklinik vid Allégatan i Göteborg, men då hon 1888 tillträdde befattningen som föreståndarinna vid Göteborgs vanförestalt fick hon ett större verksamhetsfält. Under hennes ledning växte anstalten och fick

Fru Alice Bonthron.

slutligen flytta in i ett stort nytt byggnadskomplex bredvid Änggårdens sjukhus. Det var mycket arbete och många svårigheter att övervinna vid denna verksamhetsperiod av fru Bonthrons liv. Först 1917 vid 66 års ålder lämnade fru Bonthron sin befattning och grundade ett litet hem för sin ålderdom i Sigtuna.

Hennes stora betydelse för svensk vanförevård inskränker sig inte till Göteborgsanstalten.

1911 stiftade fru Bonthron tillsammans med andra intresserade Svenska vanförestaltnernas Centralkommitté, som har bidragit ofantligt till att främja vanförevårdens utveckling. Ända till sin död intresserade sig fru Bonthron varmt för sina skyddslingar, de vanföra, som hon omfattade med personlig vänskap och alltid skaffade hjälp.

1923 korade Iduns kvinnliga akademi henne till sin pristagarinna och bland Idunvänner var fru Bonthrons namn särskilt känt och värderat.

Oumbärlig för rik blomsterproduktion är **NUTRIGÉN** — det för krukväxter nödvändiga närsaltet.

Finnes i alla frö-, färg- och kemikalieaffärer från kr. 0.75 per burk.
TEKNISKA FABRIKEN JOFUR, STOCKHOLM.

PASTORSKAN S SKATOR

AV GUSTAVA SVANSTRÖM.

NÄR PASTOR SAMUEL PONTÉN gifte sig och för första gången hörde sin makas nyckelknippa skramla under de husliga bestyren, skulle han med fog ha kunnat upprepa en viss konungs ord:

»Detta skall hädanefter bliva min musik.»

En dag, när han och hans pastorska nått till grå hår och avtagande krafter men växande bankräntor, sutto de vid sitt förmiddagskaffe. Det var kokt på mera råg än böna och skorporna voro tunna och hårdtuggade, men det var i alla fall en lyx, som endast bestods åt husets herrskap.

Om pastor Samuel Pontén bett vår Herre förlåna sig en sparsam hustru, hade han blivit överhövan bönhörd, och när pastorskan Axelina nu var färdig med sin kopp, knackade hon med ett skarpt pekfinger i bordskivan.

— Hedda.

Lilla Hedda kom. Hon var en avlägsen släkting, som fattig och föräldralös blivit omhändertagen i huset för att göra rätt för maten. Hon hade ungdomligt runda och skära kinder, ljusstjälvkrusigt hår och blå ögon, som stodo fulla av längtan. Hon var liten till växten, och hon hade ännu inte större fåfänga än att hon ofta strök håret slätt bakåt av fruktan för att se okammad ut, och hon hade inte mera erfarenhet i livet än att hon tyckte, att något av det bästa det kunde bjuda, var, att man fick äta sig riktigt mätt tre gånger om dagen.

— Tag ut det här, sade pastorskan Axelina och pekade på brickan och kopparna. Sedan gick hon själv för att låsa undan sockerbitarna och skorpknallarna. Hon återvände till sin plats mitt emot sin make vid fönsterbordet, men underläppen sköt ut, och hela hennes ansiktsuttryck tydde på misshumör. Samuel Pontén började att

åldras, och nu tänkte biskopen skicka på dem en hjälppräst. Hur skulle de sedan kunna dricka sitt förmiddagskaffe utan att bjuda också honom, men å andra sidan — vad skulle inte detta kosta, när man kunde vänta sig, att han inte skulle hejda varken med skorpor eller sockerbitar.

Men på en kvist i de gamla träden utanför fönstret satt en skata och skrattade försmädligt. Då körde pastorskan Axelina knogen hårt mot rutan, och hennes ansikte började att grimasera.

— Schas din fuling, sade hon, ty hon avskydde skator. Hon misstänkte dem för att stulit en silverfingerborg från henne, men bevisligen hade de stulit en tvålbit. De voro ett tjuvpack, och hon höll räfst med dem, var hon såg dem.

Och medan hon satt och talade med sin make om hjälpprästen, som skulle komma och störa husets vanor, fick hon en idé och en förhoppning. Skatorna måste hållas efter, isynnerhet på vårsidan, när de började att bygga bon. Själv brukade hon besväras av bronkit vid den tiden, pigorna och drängpojken hade så mycket annat att göra, och Samuel Pontén fick snuva, om han skulle gå ute i vårblåsten på den fuktiga marken.

Men för den unge hjälpprästen kunde det bli en nyttig omväxling från ämbetsgöromålen att gå med ett långt metspö och peta i träden, varhelst det kring prästgården fanns skatbon eller ansatser till sådana.

Det var på senhösten hjälpprästen började sin tjänstgöring. Och han besannade pastorskan Axelinas onda aningar i det avseendet, att han hade god aptit. Pastor Samuel Pontén, som var en beskedlig man, började att forcerat berätta en historia från studentåren, och lilla Hedda rodnade djupt, när han skrapade assietten, där det legat några små smörkulor. Men pastorskan Axe-

lina tänkte förtretad, att för en andans man hade ransonen varit fullt tillräcklig.

Unga pastorn hade emellertid både goda predikogåvor och ett gott humör, och han blev snart mycket omtyckt inom församlingen. Det fattades inte tillfällen, när han fick äta sig mätt, och isynnerhet var det en kyrkvårdsmor med präktigt och förmöget hem och ett par ogifta döttrar, som omhuldade honom i den vägen.

Men hos lilla Hedda började något att växa och vidga sig, och hon tänkte inte längre, att det bästa i livet var att få äta sig mätt.

Hon förstod dock, hur ljuvligt det skulle vara för unge pastorn att komma till kyrkvårdsmor, där han blev bjuden på rågade smörassietter, där det fanns stora och feta ostar, där det vankades skinka och revbensspjäll, och där gräddmoset पोste i skålarna.

Hon unnade honom så väl detta, ty hon var en snäll flicka, och det var först när hon tänkte på, att det fanns två prästfrö-ännen i gården, som det började att kännas små hugg och stick inom henne. De båda kyrkvårdsdöttrarna, Tora och Dora voro fostrade i skolor och all slags huslig gärning, de skulle en gång få ärva mycket pengar och en av dem, hon som hette Tora, såg till på köpet bra ut.

Det började att våras, och då vaknade prostinnan Axelinas oro för skatorna. Nu gällde det att på allvar hålla efter dem och förekomma deras bosättningsplaner. Hon framhöll för unga pastorn deras tjuvaktiga leverne och förlusten av tvålbiten, hon tog på sig pampuscher och lindade kring sig några schalar och undervisade honom, som var lång och ståtlig och hade långa armar, hur han skulle förfara med metspöet.

(Forts. sid. 293.)

I Storkyrkan i Stockholm, sammanvigdes torsdagen den 7 mars ingenjören Georg Nilsson och fröken Karin Arfvedsson, dotter till konsthandlaren Karl Leon. Arfvedsson o. hans maka. (Lamm, foto.)

Dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Jag vet på vem jag tror och jag är viss att han är mäktig att för "den dagen" bevara vad som har blivit mig betrott. II Tim. br. 1: 12.

Gud är mäktig att i överflödande mått låta all nåd komma eder till del, så att I alltid i allo haven allt till fyllest och i överflöd kunnen giva till allt gott verk. II Kor. br. 9: 8.

Som förmår göra mer, ja långt mer än allt vad vi bedja eller tänka. Efeser br. 3: 20.

Därigenom att han har lidit, i det att han själv blev frestad, kan han hjälpa dem som frestas. Hebr. br. 2: 12.

Därföre kan han ock till fullo frälsa dem, som genom honom komma till Gud. Hebr. br. 7: 25.

Jesus frågade dem: "Tron I att jag kan göra detta." De svarade honom: "Ja Herre."

Matteus 9: 28. Matteus 9: 29.

Ske eder efter eder tro.

Han är Herren! Och han giver sina gåvor utan mått; se, det är hans fröjd att giva och hans lust att göra gott. Ur hans kärlekshav det djupa få vi ösa, dag från dag, hämta upp de rika löften om hans nåd och välbehag! —

Bröllop firades i Stockholm onsdagen den 7 mars mellan civilingenjören Karl Gustaf Juter och danskonstnärinnan fröken Ragna Broberg. (Jäger, foto.)

Största sortiment i färger och utensilier för

Brokadmålning * Handtryck * Porlinsmålning * Sidenmålning

Tel. 5 21, 41 52

AKTIEBOLAGET M. HANSEN, Malmorgsgatan 5, Stockholm

Tel. 137 60

H Ä N D E L S E R I V E C K A N

KUNGLIG SPORT OCH APROPÅ IBSENJUBILÉET

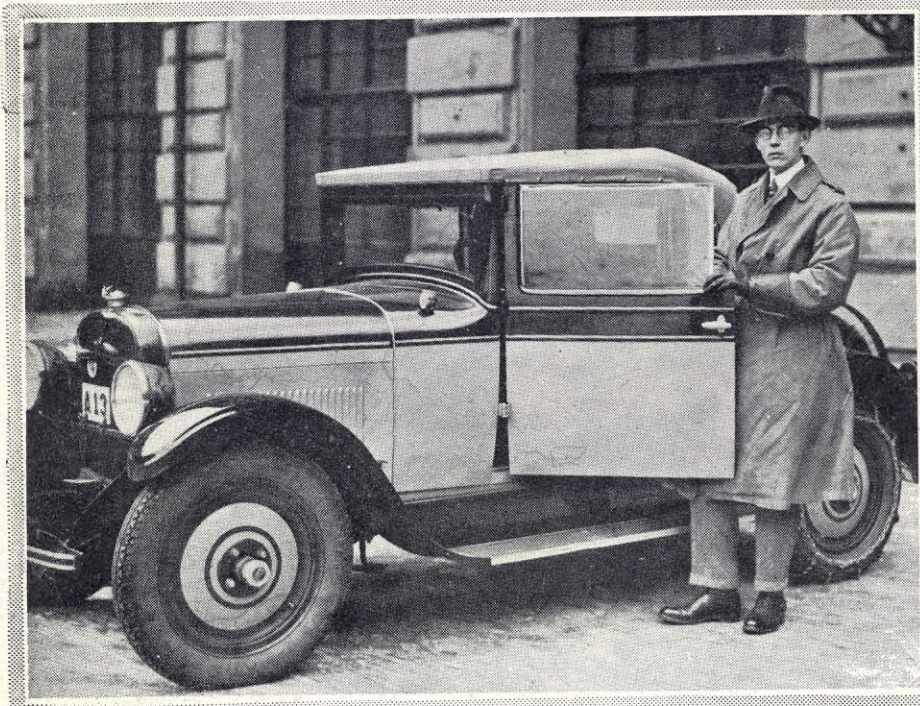
Mr G. rekreerar sig vid Rivieran och vinner nya tennissegrar.

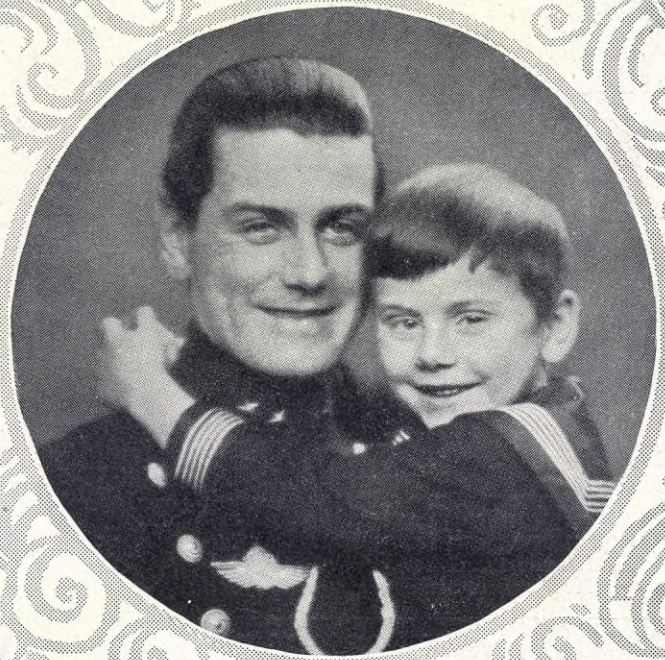
*Ett ungdomspor-
trätt av Henrik
Ibsen.*

*Fru Susanne Ibsen,
Henrik Ibsens hus-
ru, som endast
ytterst sällan lät
avporträtteras sig.*

Prins Lennart har fått en ny bil (Nash) av den så moderna sportkupétypen och ses ofta vid ratten. (Modin, foto).

Den tredje och fjärde generationen Ibsen — löjtnant Tancred Ibsen, Henrik Ibsens sonson, och hans lille son, vars mor är den bekanta danskonstnärinnan Lillebil Ibsen.

DE SKÖNA KONSTERNA

UTSTÄLLNINGAR AV MÅLNING OCH SKULPTUR I HUVUDSTADEN.

Konstsäsongen är synnerligen livlig i år, livligare än på länge, vilket anses vittna om att tiderna bli bättre — folk börjar få tid, lust och råd med konst igen. Liljevalchs konsthall ha skulptören Christian Eriksson och målaren Nils Kreuger tagit i besittning med ståtliga retrospektiva utställningar av sina verk, i Konstakademien har man anordnat en imponerande minnesutställning över Emil Österman och hos Gummesons utställer Gustaf Magnusson en samling, huvudsakligast porträtt. Och stockholmarna synas flitigt på dessa utställningar, varifrån vi här meddela några glimtar.

Friherrinnan O. von Platen med dotter, målade av Emil Österman.

Diana, skulptur av Christian Eriksson.

»Min hustru och min son», porträtt av Emil Österman.

Turi, statyett av Christian Eriksson.

Nils Kreuger målar inte bara hästar och prickar, ibland fångar hans pensel en idyllisk heminteriör som denna. Målning från konstnärens tidigare år.

Fru Catty Henning, f. grevinnan Falkenberg, porträtt av Gustaf Magnusson.

IDUN S PORTRÄTTGALLERI

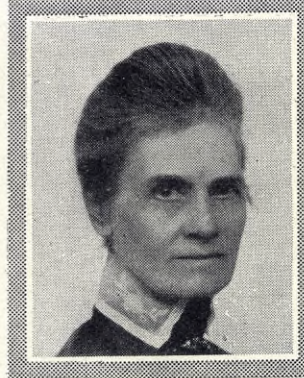
MALIN von ZWEIFBERGK.
F. Hyllén, Skara. Änka efter stuteriveterinären Axel von Zweigbergk, Flyinge.
85 år den 25 mars.

JOSEFINA SEBARDT.
F. Göransson, Rösund, Stjärnhov. Änka efter hovapotekaren Wilhelm Sebardt.
80 år den 26 mars.

JENNY SERRANDER.
F. Lindquist, Gävle. Änka efter redaktören för Norrlands-posten Otto Serrander.
75 år den 26 mars.

ELIN MELIN.
F. Palm, Uppsala. Maka till f. d. lantbruksskoleföreståndaren Waldemar Melin.
70 år den 24 mars.

SOFIA HÄGGLUND.
F. Trotsig, Uppsala. Änka efter rektorn vid Östersunds Högre Allm. Läröv., teol. d.:r C. A. Hägglund.
70 år den 25 mars.

LYDIA BJÖRLING.
F. Schenling, Stockholm. Maka till f. d. navigations-skoleföreståndaren J. S. Björling.
65 år den 23 mars.

ELIDA WENDBLADH.
F. Sjöström, Harg. Maka till kyrkoherden i Harg, kontraktsprosten Ivar Wendblad.
65 år den 26 mars.

ELIN REUTERSWÄRD.
F. Kruckenberg, Ulricehamn. Maka till f. d. kaptenen vid Kalmar reg:te Fredrik Reuterswärd.
65 år den 27 mars.

KICKI EKELUND.
F. Österberg, Stollberget, Gräsberg. Maka till ingenjören E. Reinhold Ekelund.
60 år den 20 mars.

ANNA HANSON.
F. Eriksson, Manila, Stockholm. Dövstummlärlarinna. Maka till dövstummlärlaren Erik Hanson.
60 år den 24 mars.

ANNA STENUDD.
Fröken, Haparanda. Innehavarinna av Hammaréns Bokhandel i Haparanda.
60 år den 29 mars.

HANNA DOFSÉN.
F. Lindquist, Lindesberg. Änka efter kyrkoherden i Lindesberg Nils Dofsén.
55 år den 21 mars.

ANNA KRUISE.
Fröken, Stockholm. Röda-Korssyster. Inneh. vilohem. Dotter till frih. F. W. Kruise af Verchou.
55 år den 27 mars.

ANNA MARIA BJÖRKLUND.
F. Wahlström, Stockholm. Maka till köpmannen Eric Björklund.
50 år den 19 mars.

STINA DRAKE.
F. Bäckgren, Teckomatorp. Farm. kand. Maka till apotekaren Gustaf Drake af Hagelsrum.
50 år den 23 mars.

STINA JACOBSON.
Fröken, Falun. Verkställande direktör i Hemslojden i Falun. Dotter till bankkamrer J. Jacobson.
50 år den 23 mars.

KARIN SVALLINGSSON.
F. Eriksson, Sollefteå. Maka till advokaten Ragnar Svallingsson.
50 år den 23 mars.

ALICE LOKRANTZ.
Fröken, Sundsvall. Förest. för Sundsvalls barnhem. Dotter till godsägaren A. W. Lokrantz.
50 år den 25 mars.

GERDA LANGÉEN.
F. Silén, Östersund. Maka till kaptenen i Jämtlands Fältjägarereg:tes reserv W. F. Langéen.
50 år den 26 mars.

IDA ÖSTERDAHL.
F. Nilsson, Malmö. Maka till redaktionssekreteraren i Sydsvenska Dagbladet Snällposten Herman Österdahl.
50 år den 26 mars.

Bon Ami

ger klarare fönster
med mindre arbete än förr.

Pris
40 öre.

STEINWAY & SÖNS

Flyglar och Pianinon

Den oöverträffade förebilden för
hela världens pianofabrikation.

Ensamagentur:

LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM - Jakobsbergsgatan 39

CRYSTALLOSETTER

Vill Ni undvika att bliva fet?

Har Eder läkare förbjudit Eder
att använda socker i någon form?

Använd då

CRYSTALLOSETTER!

Antingen de användas till kaffe,
te, eller matlagning giva de en ren
sötma utan varje bismak, äro ab-
solut oskadliga och betydligt bil-
ligare än socker.

En elegant metallask med vridlock,
innehållande 500 Crystallosetter, i
sötma motsvarande 3,5 kg. socker,
kostar endast 50 öre.

Erhållas å Edert apotek eller hos
Eder handlande.

Skulle Crystallosetter ej finnas å
Eder plats så sända vi Eder en
ask som prov mot insändande av
50 öre jämte Eder adress å vid-
fogade kupong.

v. HEYDENS NEDERLAG

N. Smedjegatan 28, Stockholm
Sänd mig som prov 1 ask Crystal-
losetter, 50 öre närslutes i frim.

Namn

Adress

Postanstalt

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Esablierad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badinrättningen
Tvättinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735.

Begär alltid Vitrum's tillverkningar

Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel.

Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa
vitaminpreparat.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avförings-
medel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot
halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptit-
givande och mest stärkande av alla
moderna organiska järnpreparat. Syn-
nerligen lättsmält, fördrages det av
den ömtåligaste mage. Vid blodbrist
och svaghet av största verkan. Dess
angräna smak gör att det med lätt-
het tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals
Laboratorium, Stockholm.

Samtliga preparat finnas på alla apotek.

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Saturnus

Likör-Extrakt

En hjälte.

(Forts. fr. sid. 275.)

dra över skallen. Visst såg det bra ut
när de gick till storms och visst var det
modigt och allt sånt där, men vad hade de
för glädje av det när gasbomberna började
explodera med dova knallar? De blev förstås
på platsen eller i bästa fall blev de krympling-
ar för livet. Nej, det första jag alltid kände
efter var att masken hängde i bältet. Om det
sen fanns några patroner bredvid eller ej be-
tydde i själva verket så lite. — God vara det
här.

Han smuttade på glaset och tände en ny
cigarrett. I det fladdrande skenet från brasan
fick ansiktet ett spant och frånvarande ut-
tryck. Vad som rörde sig därbakom var inte
gott att säga, kanske något minne som plöts-
ligt dök opp, alltför hemskt att omtalas. Vad
veta vi vardagsmänniskor egentligen om tan-
karna hos en man, som stirrat döden i vit-
ögat hundratals gånger? Där finns alltid nå-
gon lönlig vrå dit ingen får se, något visst av
"noli me tangere" som sluter sig lik en blom-
kalk vid ovarsam beröring. Ty ingen gläntar
ostraffad på dörren, som leder till andra
sidan.

— Hur många liv har ni männe på ert sam-
vete?

Frågan slapp ut nästan ofrivilligt, sådant
bör man naturligtvis inte forska i. Någon
tyngre plikt än att ta en medmänniskas liv
utan att denne direkt gjort en något ont kan
väl näppeligen finnas. En människa, som le-
ver och lider och älskar och fröjdas alldeles
som en själv — hon skall dödas bara för att
sergeanten fått order av löjtnanten, löjtnanten
av översten, översten av generalen och gene-
ral av statschefer och diplomater, som suttit
kring ett grönt bord och spelat tärning om in-
dividernas liv. Nej, detta måste ju strida mot
allt sunt förnuft.

Montörens drag ljusnade emellertid och det
runda ansiktet återfick sitt vanliga joviala ut-
seende. Löjet satt åter i ögonvrån när han
svarade:

— Inte har jag dödat någon. Visst har jag
skjutit på folk men aldrig träffat, sådant ber-
ror ju helt och hållet på hur man siktar. Det
var många, som gjorde likadant.

— Var ni aldrig rädd?

Nu syntes han enbart road och skakade
energiskt på huvudet.

— Rädd? Vad skulle det tjäna till, det
hjälpde ju inte ett dugg. När man väl blivit
van vid eländet var det inte värre än att gå
här och dra ledningar. Que voulez vous? En
gång låg hela regementet i en kitteldal utan
möjlighet att komma ut. Från någon bergs-
topp långt borta hade fienden siktat oss och
började ösa granater på slutningarna runt
omkring. Närmare och närmare kom nedsla-
gen, det var tydligen bara en tidsfråga när de
skulle träffa mitt i högen. Vi fick befallning
att lägga oss platt på marken och göra oss så
små som möjligt. Det tycktes emellertid vara

IDUN

Mästern Samuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Redaktör:

Frithiof Hellberg

Eva Nyblom

Redaktionen: kl. 9—5 Expeditionen: kl. 9—5

Norr 9803 — Norr 402

Norr 1602 — Norr 6147

Verkställande direktören

Annonskontoret: Norr 6147

Norr 4304

Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t.
Helmarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Lediga
platser och platssökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.

Uppl. B.

Praktupplagan

Vanl. upplagan

Helt år 17:— | Helt år 15:—

Halvt år 9:— | Halvt år 8:—

Kvartal 4:50 | Kvartal 4:25

Vacker hy i ungdomsåren

och allt framgent, är kvinnans högsta
önskan och målet för all rationell hud-
vård. Välj till Er hudcrème Gahns
FARÉNA-CRÈME
Den kommer att bliva Er favorit, ty den
är en skönhetscrème av rang — den
behagligaste som finnes.

Gahns
Upsala
Kunsk. Hovleverantör

20 ASPIRIN TABLETTER

för

1, Kr

Effektiva läkemedel framför allt

ASPIRIN-tabletterna bliva ofta utsatta för ef-
terapning. För att göra ASPIRIN-tabletten ännu
mera populär, ha vi sänkt priset till Kr. 1:— pr
rör om 20 st.

Det äkta ASPIRINET är oöverträffat vid hu-
vudvärk, tandvärk, neuralgi, reumatism, influ-
ensa etc.

Begär alltid å Edert apotek

ASPIRIN-tabletter.

1 rör om 20 st. Kr. 1.—.

Norrahammars Degknådningsmaskin

MARTA

inbesparar $\frac{2}{3}$ av husmödrarnas
tid och arbete med den besvär-
liga knådningen av degar, färs-
och korvsmetar, och därtill blir
arbetsresultatet det bästa tänk-
bara. Till salu hos Järn- &
Bosättningsaffärer.

NORRAHAMMARS BRUK, NORRAHAMMAR.

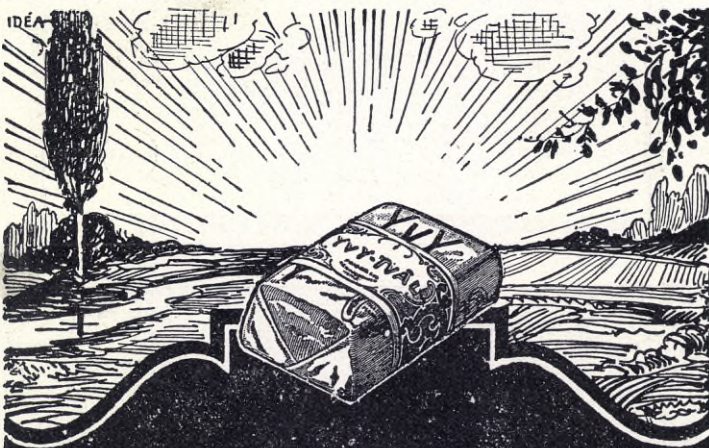

Vårens nyheter

i damskodon inkomma nu dagligen, och erbjuda vi ett briljant urval i alla prislägen

Kembels

Hamngatan 5. Drottninggatan 65.
Stora Nygatan 3. St Paulsgatan 6 B.

Naturens skönhet

finns i många former. En strålande, vacker hy är en sådan. Värda denna gåva på ett förnuftigt sätt. — Använd därför dagligen den milda och för huden välgörande

YvY-Tvålen.

svårare än vi trott för dem därborta att skjuta in sig, av någon anledning kom aldrig nedslagen närmare än ett par hundra meter. Det var som om någon hade dragit en trollring runt platsen. Hur länge de höll på vet jag inte, för hur det var så somnade jag och vaknade först vid en knuff från sidokamraten, som sa att nu var det tid att stiga upp. Och det underliga var att vi inte lämnade en enda man på platsen. Så ni ser hur förståndigt det var att ta vara på tiden och vila ut ett slag. I krig ska man alltid sova när det bjuds.

— Nå, vad tror ni om nästa gång?

Han plirade med ögonen och tömde den sista cognacksvätten.

— Nå tack, man aktar sig. Ni förstår, det är inte sagt man har samma goda tur då. Förresten, vad ska vi med krig en gång till? Jag har mitt arbete, det är mycket bättre än att slåss. Och dessutom två söner, som får ta vid om det ändå skulle hampa sig så illa. Själv stannar jag hemma. Bon soir, monsieur, och tack för mig. Kontakten kan vi ju titta på i morgon.

Och hjälten i den blå arbetsblusen stultade ut i stormen och mörkret. Ögonblicket därpå var han försvunnen. PEWE.

Kvinnan av i morgon.

(Forts. fr. sid. 281.)

förespråkarska för världens synder, som språkrör för förbarmandet gent emot rättvisan, för kärleken över allt förstånd. Denna underbart sköna tanke om all nåds källa, det oändliga medlidande ingen man född av kvinna dock helt kan tillsluta sitt hjärta för, vilket sträcker sig mot brottslingen på schavotten som mot martyren på korset — detta det mänskliga förbarmandets evangelium finna vi i bibeln såväl som i historien att kvinnor varit de första att förstå och leva efter.

I de mest olika former ha också kvinnornas största andar seklerna genom bragt samma budskap till världen, vädjat för slavar, kämpat för sina fallna systrars upprättelse, talat och bett för barnen. Ibland mot majoriteten av kvinnorna själva, fångna som de varit i ett falskt och konventionellt kvinnoideal, av lydaktighet under en gång givna samhällsformer. Det gör en mindre böjd för att idealisera sitt eget kön, det passiva sätt varpå kvinnorna tålt så mycken orättvisa och förtryck mot de svaga, vilka de i kraft av sin moderliga uppgift här i världen dock varit satta att skydda. De ha bara icke förstått att deras ansvar gällde någonting utanför den rent personliga sfär över vilken mannen satt dem — att detta ansvar gällde hela samhället. En blick ut i naturen kunde dock ha visat dem att det kvinnligas princip i livet icke är en passiv utan en i hög grad aktiv princip, icke en negativ utan en positiv egenskap.

Inte ens alla rösträttskvinnor ha enligt mitt förmenande rätt fattat detta ideal. Av taktiska skäl ville de ha kvinnosträttsrörelsen baserad på fullständigt neutral grund, en fordran blott och bart på rösträtt, utan några utfästelser åt något håll vartill denna rätt sedan skulle användas. Naturligtvis var detta klokt. Men det var å andra sidan inte utan sina risker för föreningens framtida bestånd som en samlingspunkt för kvinnorna, att inte redan från början söka samla dem kring några av de punkter alla kvinnor värda det namnet böra kunna samlas om, nämligen fordran på bättre lagstiftning i sexuella frågor, moderskapskydd, allsidig belysning av fredsfrågan etc. Då hade man haft något kvar att enas om sedan man väl fått rösträtt. Som det nu var blev då rösträtten kom hela den stora utmärkta organisationen sönderslagen — en tom korg, som sattes undan istället för att succesivt fyllas av nytt innehåll. Mer och mer komma vi, vilka fordrade detta sista, till insikt om hur rätt vi

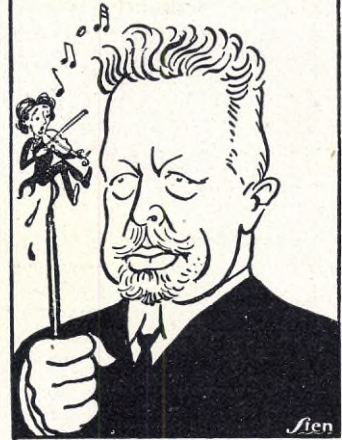
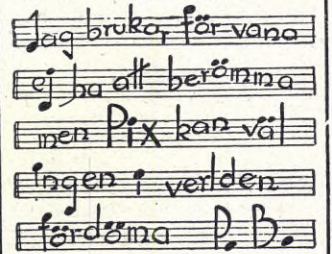
Vid opasslighet

och särskilt dagen efter är det välgörande och uppriskande att dricka ett glas *Fruksalt-Samarin*, det utrensar osunda och skadliga samlingar från kroppen och uppriskar blodet, det ger välmående och vigör. Pris pr fl. kr. 2.50. Säljes å apotek samt hos drog- och färghandlare m. fl.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

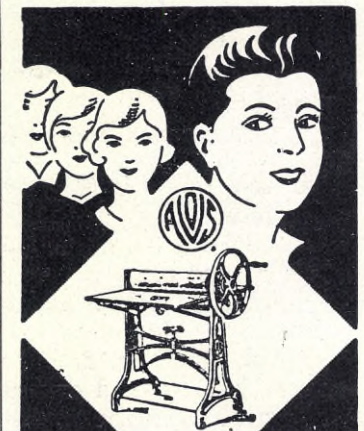
Ur Pix-pojkens hyllningsskörd:

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

"Avos gillas av oss!"

Ty Avos-mangeln sliter ej kläderna, är tyst och lättgående — en idealisk hushållsmangel. Observera Avos-märket å varje mangell! Fråga Eder handlande efter Avos eller tillskriv

AVOS, Örebro. Ⓟ

egentligen hade — till insikt om att, som jag formulerade det i min första artikel: Vi snart borde upphöra med våra olönade tjänster i männens hus och skaffa oss ett eget, d. v. s. en plattform där vi när så behövdes kunde mötas för gemensam aktion, ett speciellt kvinnoparti för vissa problems framförande som t. ex. kvinnorna i Norge och England redan skaffat sig.

Å andra sidan förstår man ju de gamla rösträttsvetarnas rädsla att vedervåga den mödosamt tillkämpade likställighetsprincipen genom att låta förmärka något av den speciella »kvinnlige vildhet» Ellen Key talar om d. v. s. låta förmärka vår ibland djupt divergerande syn på de ömtåliga problem om vilka kvinnor och män tyckas ha svårast att enas, nämligen freden och sexuallivet.

Ellen Key var ju mycket före sin tid — hon, geniet såg längre än de kloka taktikerna gjorde.

Redan vi märka ju att genomsnittskvinnans livssyn blivit friare och självständigare särskilt på de sistnämnda problemen.

Även hemkvinnorna vilja nu pröva sina vingar i organisatoriska värv; det se vi ju på det stora husmodersförbundets livaktighet. Kvinnor tråda fram med säkrare steg numera i känslan av den större respekt man dock om än motvilligt börjar ägna dem, i synnerhet på de områden vilka mera direkt ha med hemmet och dess ekonomi att skaffa. — Men vilken respekt kvinnan kanske aldrig skulle fått om hon inte nu var en politisk faktor att räkna med! Ty så är nu en gång världen beskaftad!

Jag är kanske allt för optimistisk men jag skulle tro att en större solidaritet kvinnökönets medlemmar emellan, något av den solidaritet männen alltid visat varandra, börjar göra sig gällande. Det är inte längre så märkvärdigt att vara fru; det är rent av märkvärdigare att vara självförsörjande. Men ehuru man ofta nog överdriver den senare attityden: missaktningen mot hemkvinnan, så är det å andra sidan bra att frudrygheten något minskats, denna retsamma fackföreningsmentalitet, vilken i kraft av ett av mannen förlänat förment högre värde såg ned på alla av äktenskapets sakrament obenådade kvinnor. Denna större solidaritet måste ju i sinom tid bana väg för en större solidaritet alla mödrar emellan, evad de äro legitima eller illegitima mödrar — det gör detsamma; alla ha de ju barn att värna och borde möta alla kvinnors sympati i sina strävanden att göra detta! Men denna modersolidaritet torde i sinom tid, om man vågar se så långt, bana sig väg för en sorts gemensam modersocialism, vilken oberoende av alla partisynpunkter på andra områden söker skaffa alla barn likvärdiga betingelser vid livsstarten. I viss mån få vi därför finna oss i att vi kanske ha att se framåt mot ännu flera motsättningar gentemot männen och en ännu större ensamhet. Jag måste erkänna jag bävar för detta; mig personligen är inte mera motbjudande än den fanatiska desperat ogifta tonen i somliga kvinnors agitation för speciellt kvinnliga synpunkter, detta antingen hatfulla eller överlägsna men ständigt lika eviga naggandet på männen. Som dock äro våra livskamrater och dödskamrater. Utan dem förmå vi ju dock inte fullt och helt utföra vårt samhällsbyggande verk, liksom de icke heller kunna utföra sitt arbete utan vår medverkan och våra synpunkter. Det finns emellertid en viss kvinnlig maktfullkomlighet vilken tyckes ignorera detta i en grad som för tanken på matriarkatet; avlägsna dagar. — »Jag reder mig själv, jag klarar mig och mina barn ensam!» På fullt allvar säges dylikt av självförsörjande unga kvinnor med bittra erfarenheter. Men dessa erfarenheter borde dock icke förleda dem att generalisera fullt så våldsamt.

Ibland är det dock föga underligt — på detta livsområde, kärlekslivets, är det nämligen som man mest av alla känner hur isolerad den moderna unga kvinnan står. Med sina större försörjningsmöjligheter förutsattes hon kunna reda sig alldeles ensam, även om t. ex. hennes kärlek till någon man haft följer. Betalar endast barnafadern det lilla uppfostringsbidraget känner han sig i många fall ha uppfyllt allan rättfärdighet. Men det kan ju i längden inte heller vara bra för honom. Visserligen måste det ju bli mycket svårare för mannen att ändra sin genom sekler iövanda syn på kvinnan som något vilket existerar för honom ensamt. Man förstår ju den konsternation och bitterhet vilken måste gripa honom då detta ting gör uppror och fordrar att få leva för egen del. Man förstår också att han då genast av gammal vana inrollerar sådana kvinnor i de fågelfrias skara, dessa mot vilka han har alla rättigheter men inga skyldigheter. Men medger man också allt detta, så måste man dock säga att hela denna syn har han att ändra, om han icke vill stagnera och bli efter i utvecklingen.

3 HEL-flaska
3.50

2 HALV-flaska
2.25

*Siffrorna
Säga*

Överlägsna egenskaper gjorde Dralles världssuccès!

Dralles världssuccès betydde jätteproduktion!

Jätteproduktion betyder rationell drift och lågt pris!

Det är alltså klart att det mest använda hårvattnet måste vara det bästa och kan säljas billigast!

Välj Vad Världen Valt:

**Dr. Dralle's
Birkenwasser**

PARFUMERIE GEORG DRALLE, STOCKHOLM

Lily Damita

— den europeiska filmens vackraste kvinna kommer inom kort i

HENNES BRÖLLOPSNATT

"Ett av de mest fulländade filmansikten, som man någonsin skådat. Lyrik och rytm i kroppen på henne."
St. T.

PÅ S. F.-TEATRARN I VÅR.

ANVÄND ALLTID
ZEBRA
FLYTANDE Ugnsvärta

kallad

"ZEBO"

eller

ZEBRA
PASTA Ugnsvärta

Sparar tid och arbete.
Bekvämt att använda.
Giver en djup svart glans.

Ty naturligtvis måste de större riskerna, det större ansvaret och den större erfarenheten hos de modärna kvinnorna så småningom av-sätta sina spår i könets mentalitet.

Det är egendomligt att se sina egna käcka byxtöser, dessa sportande högljudda pojkflickor man har omkring sig, så obekymrade om sitt kön och de problem det utgjort och utgör för deras mödrar och äldre systrar — mycket egendomligt att tänka sig hur deras framtid skall gestalta sig. De måste dock, tycker man, få mindre av den aprioriska underlägsenhetskänsla kvinnorna så länge haft att kämpa mot. Detta mindervärdighetskomplex är ju redan på retur hos kvinnan av idag, hon som i otaliga böcker och teaterpjäser så käckt utmanar mannen att lämna henne om han så vill: hon behöver inte leva på hans nåd, hon skall ändå reda sig och sitt barn. Men när kvinnan av i morgon och i övermorgon en gång fullt slipper hela sitt då först få vi väl se vad hon egentligen duger till.

Jag tror det blir en hel del; jag ser henne komma, kvinnan av i morgon, rank och fri, ljus i hågen, öm mot svaga, ridderlig som en man, mannens kamrat såväl som maka, mor och älskarinna. Jag ser henne befriad från den gamla bitterheten, underlägsenheten och grämseln.

Ack, alla gamla tiders nertystade förkrympta och hjärtessjuka kvinnor — jag skulle unnat er att se den synen. Jag ser nu då jag lyfter blicken från papperet: Mindre värdighetsmedvetande — en nutidsflickas käcka unga gestalt, där hon denna snövita vintervårdag skjuter ned från en skidbacke, likt en rak liten pil i solljuset, en flygande fågel alldeles gyllene av sol — morgonljus över morgondagens kvinna.

ANNA LENA ELGSTRÖM.

Rättelse: I art. "Kvinnan av i dag" i n:r 11 står på sid. 257, tredje spaltens sista rad, social, skall vara asocial.

"Gamla mormor" på visit.

(Forts. fr. sid. 279.)

hyrde hon alltid flera fönster på Ladugårdslandet och bjöd barn och barnbarn att sitta där och se på den kungliga kortegen. Om någon i släkten var bjuden på slottsbalen eller fick en orden, skulle det genast berättas för Gamla mormor, som nog var mycket förtjust över äran som vederfors släkten.

Efter middagen satt mormor på samma plats i soffhörnet som förut och tant Clementine tog fram sin virkning. Hon var mycket beläst och brukade skriva vers. Min far brydde henne för det och kallade henne blåstrumpa. Vad det betydde förstodo vi barn inte första gången vi hörde det. Jag visste att tant Clementine alltid begagnade vita bomullsstrumpor, och jag frågade helt oskyldigt varför hon nu hade blå. Då skratade tant Clementine, så tårarna runno ut för hennes kinder.

Klockan halv åtta precis kommo Emma och täckvagnen. Gamla mormor sade farväl och påsades på — te ville hon inte ha, hon skulle få varm ölost hemma. Pellerinen och mössan packades in, tant Clementine tog ridikylen, där nycklarna skramlade, Emma bytt med den äkta sjalen om, och pappa bjöd gamla mormor att ta hans arm nedför trapporna. Husjungfrun höll nigande upp dörren och fick en blank riksdaler, och mamma och vi nego så djupt vi kunde.

När pappa kom tillbaka, öppnade han genast fönsterna, det var ju så förfärligt varmt och i tamburen luktade det patchouli.

GERDA MEYERSON.

Omslagsbilden till detta n:r visar fröken Gunilla Haak, kostymklädd för den fastlagsfest, som Franska skolan nyligen i likhet med varje år firat och vid vilken bl. a. en rad teaterföreställningar med eleverna som uppträdande ägt rum.

Stränga prov och teknisk sakkunskap fällde utslaget

I skarpaste konkurrens med andra världsfabrikat ha nyligen Viking-uren (Cortébert) antagits av de italienska statsjärnvägarna. Ingenjörer och urmakareexperter voro i denna tävling så noga, att t. o. m. välkända ur kassrades på grund av konstruktionsfel.

Endast de skickligaste fackmän kunna avgöra en dylik sak. Vikingurens triumf bekräftar blott de svenska fackmännens omdöme om de nya Viking-uren.

Samma kvalitet-Vikingur, som järnvägarna antagit, säljes av de flesta urmakare.

Herrur, silver Kr. 45 o. högre, 14 kar. dubbelboett, Kr. 160 o. högre, 14 kar. öppet Kr. 120 o. högre. Armbandsur, olika prislägen.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa ställa ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom oörliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

Marta-skön

är den idealiska inneskon för damer. Mjuk och böjlig lädersula, filtfröad inläggssula lagom låg klack och gummi-lack.

Svart och brun boxcalv Kr. 12.—, Lack Kr. 14.—.

Fraktfritt från Skofabriks A.-B. Oskarica - Örebro

Vävskedar,

Solv, Skyttlar, Spännare, Bobiner, Varpor samt övriga vävredskap för hemslöjd köpas fördelaktigast från

John A. Thulin & Co: Vävskedfabrik, Norrköping. Tel. 393. 670.

Svält ej

Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnäringssalt. Garanterat äkta endast på originalburkar. Erhålls hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk. Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

HOSTOL ÖÖVERTRÄFFAD BRÖSTKAREMELL H. M. DROTNINGENS HOVLIVERANTÖR Sockerbageri-Aktieb. Emil, Sthlm.

Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

Hon som vill resa utomlands.

(Forts. fr. sid. 277.)

Och det är just vad unga svenskor gjort under de senaste åren efter kriget. Inte så få bildade svenska flickor ha i Paris studerat modist- och sömmerskeyrket med växlande lycka. Egentligen är det oerhört svårt att få komma in på något av de stora modehusens ateljéer — på hederligt sätt. De svenskor, som försökt, vilja helst varna sina efterträdarskor. Svenskor få ibland ett finger in i ett berömt modehus som vendeuser och mannekänger — de söta svenska flickorna lämpa sig bra till det — och det har hänt, att de tagit anställning som sådana, därför att de på samma gång fått löfte om att få lära sig sömnad. Men det har behövts både näbbar och klor för att de skulle få sticka ens nästippen i ateljéerna. Och de som kommit in — genom relationer och ytterst väl rekommenderade — ha fått gå som petits mains, det är sådana, som kasta sömmar och sy i hyskor och hakar, i det oändliga. Ett par av dessa ha nu egna, mondäna syateljéer i Stockholm. De betona på tillfrågan energiskt, att man bör ha en riktigt grundlig utbildning i sömnadsyrket, innan man försöker lära något i Paris. Fordringarna äro oerhört stora. Fransyskorna själva ha börjat i yrket som 13—14-åringar och ha åratals träning, innan de komma fram till plåtserna som premiéres. Men på en sömnadsskola, en s. k. académie de couture, är varken svårt att komma in eller vidare dyrt.

Detta gäller också hattarna. Ett par unga damer ha nyligen haft en angenäm erfarenhet av hur man lär modistyrket i Paris. De betalade en obetydlighet, 100 francs i månaden hos en stor modist och fingo sedan arbeta som 'midinettes' under flera månader. De lärde sig grundligt hur man gör hattar, därför att då det blir bråttom på en ateljé sättas alla händer i gång och man hinner inte tänka på om den eller den är mest van att fodra hattar eller linda spaget.

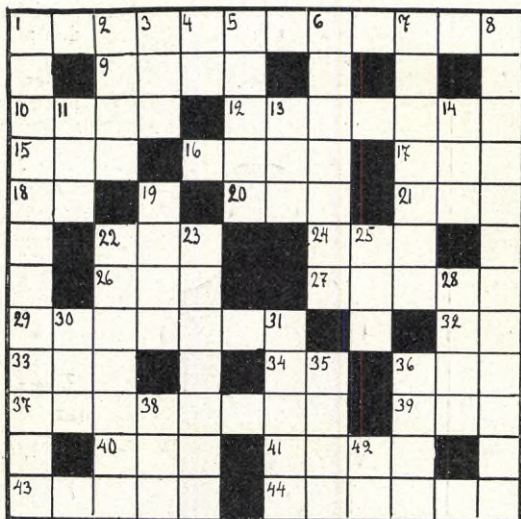
I detta sammanhang bör väl också nämnas det flyttfågelsdrag av svenska flickor, som går till Wien. Där finnas som bekant också syateljéer med rykte för elegans och smak. Det är inte så svårt att komma in där som i de stora modehusen i Paris och så, ja »Wien, du Stadt meiner Träume». — Senast hörde vi om en plats som lärarinna i en tysk helpension för unga flickor, (Töchterheim) med undervisningsskyldighet i engelska och svenska. Det finns alltså någon möjlighet för svenskor att få anställning även i Tyskland!

Det är nog inte bara äventyrlusten som driver de unga ut mot det okända. Det kan vara nyttigt och stärkande för karaktären med svårigheter, som alltid äro större utomlands.

ETH. K.

Kryssordstävlan i n:r 12.

Vågräta ord: 1. Diplomatsk herre. 9. Bör man ej försmå. 10. Rättesnöre. 12. Väg över stockholmskt vatten. 15. Ganska eller frisk. 16. För tartyg. 17. Om igen. 18. Kännetecknar den flitige. 20. Bilmärke. 21. Drar 40 vågrätt. 22. Lynnesord. 24. Brunnsstad i utlandet. 26. Antal. 27. Plågas man av då feber rasar. 29. Är Homeros pappa till. 32. Ton. 33. Livgivande. 34. Boktryckarterm. 36. Ivrig. 37. Ställer den sig som

har svårt att fatta beslut. 39. Plagg. 40. Skenföreteelse. 41. As. 43. Stad som återfinnes på vår östra grannes karta. 44. Ration.

Lodräta ord: 1. Frekventerat ställe för bildningsökande. 2. Ord — mera i talspråket — för arbete. 3. Utan medel. 4. Växer såsom buske. 5. Man i fotbollslag. 6. Väderstreck. 7. Gör man vid utanläsning. 8. Begär man då man vill åka. 11. Språkligt begrepp. 13. Diktarens verk. 14. Huvudstad i populär namnform. 19. Var gift med den sköna Batsaba. 22. Likör. 23. Göra de som acceptera. 25. Vatten. 28. Sade man förr i stället för dålig. 30. Bete i Lappland. 31. Bruka prästänkor få. 35. Att göra efterforskningar. 36. Konstnär och kroppsdel. 38. I en sådan bor inte gärna miljonären. 42. Ur Floras rike.

I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. à 5 kronor. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssord i n:r 12."

En idealprodukt

överlägsen genom sin fina smak,
sin utmärkta konsistens och sina
för såväl bordet som köket många-
handna framstående egenskaper i övrigt är

Gre Gess

Smakar Som Smör

Margarinfabrikernas

Försäljnings A.-B.

MAZETTI'S ÖGON-CACAO

delikat — kraftig — hälsosam

Högsta näringsvärde! Lämnar ingen bottensats!

Denna cacao är genom sin absoluta renhet, överlägsna styrka och delikata smak ett hälsosamt och kraftigt näringsmedel.

Åtgår endast för cirka 2 öre till en kopp.

Vår billigare

Inregistrerad

kvalitet

MAZETTI'S KUNGS-CACAO

garanteras också ren och oförfalskad.

Obs.! Våra ännu billigare kvaliteter, paketerade och i lös vikt.

På 80-årsdagen.

Bland de många hyllningar grevinnan Ewa Trolle-Bonde fick mottaga på sin nyligen firade 80-årsdag — se föreg. n:r av Idun — märktes följande av en av döttrarna, friherrinnan Märtha Palmstierna, författade hyllningsverser:

Se stamträdet, se vårdträdet i aftonsolens hela glans.
Ej skönare, ej blidare, en bild väl nånsin fanns.

Tack Gode Gud för att Du gav åt oss den glädjen stor
Att ännu vid de 80 år i livet ha vår kära Mor.

Låt vägen som hon vandrar fram i ljus och kärlek bli
Den levnadsväg ut i vars spår till målet sträva vi.

Allt vad vi hört i barndoms år
Att livets värden som består
Är pliktens bud, och tron på Gud
Är sanning ren, och kärlek stor
Det har Din levnad lärt oss, Kära Mor.

Har livet varit svårt ibland
För Dina barn att gå
Nog ha' vi alla känt Din hand
Som jämnat vägen då.

Och modersögats säkra vakt
Har kunnat hålla i kontakt
Oss alla elva, systrar, bröder
På skilda håll i Norr och Söder
Så har familjen fastän delad
Sig kunnat känna helt förenad.
De starka band som ännu rå
Du knöt ihop i barndoms år.

Var tog Du denna inre kraft
Var denna styrka som Du haft?
— Orubblig tro att mild försyn
Som stakar ut i vida skyn
Var stjärnas väg och som den leder

Ock mänskobarnens väl bereder
Om blott de följa dessa lagar
Ej vandra som dem själv behagar.

Och släkten som i Dig sin äldsta ser
Av Din personlighet fått mer och mer

Och varmt beundra älska, dyrka
Den själens ungdom och obrutna styrka

Av vilken Du i alla dar
Har skänkt så rika hävor till en var.

Ja tack för allt, Du moder kär,
— för vad Du var, för vad Du är
Och må Du länge solomgjut
I barns och barnbarns kärlek innesluten

Oss lyckliggöra under många år
Du som med hjärtevärm än i blick

Där ögat återglans av själen fick
Står härlig stark ännu vid 80 år.

SVENSKA BRUKSKONTORET, Skeppsbron 8, Stockholm.

Tänk, vilken enkel sak

det är att från oss rekquirera den nya värkatalogen n:r 95. Urklipp, ifyll och insänd denna kupong i öppet kuvert, frankerat med 5 öre!

ÄHLÉN & HOLM, STOCKHOLM

Eder nya, stora katalog N:r 95, upptagande tusentals artiklar, såsom klänningar, damkappor, herrkostymer, tyger för våren och sommaren, allt av sista modet, samt korta varor m. m., torde sändas mig gratis och portofritt.

Rekv. namn:

Adress: N:r 162

Vicke vill att Ni skall vara vacker

Och det ombesörjer han fort och fint, billigt och villigt. Hans Ideal-skönhetskur består i regelbunden behandling med finaste lanolin och särskilt preparerad äggula.

Nu skall Ni inte tro, att detta är en omständlig procedur. Dessa ovärderliga skönhetsmedel ingå i F. Pauli's Ovicula och det är just den tvålen — med bild av Vicke — som skall användas.

Kom alltså ihåg, när Ni skall köpa en tvål ute i affärerna, att hålla ögonen på tvålen med Vickers bild:

F. PAULI'S

Ovicula

— enda tvål med ren äggula —

Iduns korrespondensklubb.

Finnes möjligen någon god och intelligent Idunläsare, som för praktik eller intresse önskar engelsk korrespondens — men även av mera osjälviskt motiv att eventuellt skingra ensamheten för en medelålders, provad flicka? "Poor old girl."

Finns det någon ungdom, manlig eller kvinnlig, som skulle vilja brevväxla med en, som längtar efter förståelse och sympati från någon likasinnad? Är något över de tjugo och intresserad av mu-

sik, litteratur, sport, ja allt vad en vaken, levnadsglad och kunskapsstörstande ungdom intresserar sig för. Har för närvarande inget vidare umgänge och tänkte genom korrespondens få en ersättning för vad samtal och diskussioner betyder för en människa. Långvarig sjukdom har or-

SOM MAN BÄDDAR FÅR MAN LIGGA

SÄNGKLÄDERNA

är de enda sängkläder, som uteslutande stoppas med material, som undergått en modern maskinell rening o. desinficering. De äro de idealiska sängkläderna.

J. Svensson & Bourghardt
Täckfabrik, Tagelspinneri, Fjädrrenseri.
GÖTEBORG.
Grundad 1881.

Erhållas i varje välsorterad sängklädersaffär.

Bensintvätta

Överrocken hos Saltjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

sakat min nuvarande ståndpunkt till yttervärlden. Är nu så gott som frisk och full av aptit på livet. Tankeutbyten då och då skulle göra mig utsägligt gott. Maj.

Scen och Film

Alf Sjöberg i "Hoppla, vi lever!" (Almberg & Preinitz, foto.)

Dramatiska teatern har fått en intressant nyhet, Ernst Tollers *Hoppla, vi lever!* som i Berlin väckt så mycken hänförelse och lika mycket protester. Vi som varken upplevat krig eller revolution stå mera som åskådare på avstånd av ett drama, där den senaste tidens händelser rullas upp. Även de svenska skådespelarna ha i någon mån samma inställning till stycket, det måste väl så vara,

vi ha svårt att fatta och återge efterkrigsårens sammanbrotsstämning. Hoppla, vi lever! är ett modernistiskt stycke, men har i alla fall en hjälte, revolutionären Karl Thomas (Alf Sjöberg), som med några kamrater är dömd till döden, men med de andra benådas omedelbart före dödsdomens verkställande. Hans nerver ge då vika, och han blir sinnessjuk, vårdas i åtta år och utskrivs som frisk 1927. Då kommer han ut i en ny värld, kompromissens värld, där en av de gamla kamraterna, Wilhelm Kilman (Kåge) blivit minister och de andra mer eller mindre vikit undan och offrat åt akkordens aand! Han själv går omkring och söker den stora gärningen, som skall rädda honom och folket. Men även han kompromissar, han tvekar i det avgörande ögonblicket, då han beslutit sig för att skjuta Kilman och låter en annan, en ung beslutsam student, av yttersta högern förekomma sig. Till sist tager han livet av sig i fängelset, just som budet kommer, att den verkliga attentatören är funnen och att han är fri. Med filmens hjälp vill förf. suggerera oss till att se hela världen i dess vilda efterkrigsåra, "stycket spelar i många länder", säger programmet. Hur vilt och sinnessvagt var inte hela tillvaron, som människor kallade "normal" på den tiden, det är vår tid, och vi känna igen dess oro, som Ernst Toller har försökt fånga.

Kring revolutionären och svärmaren Karl Thomas gruppera sig en massa figurer, där är Eva Berg proletärflickan han älskade i fängelset och återfinner hård och målmedveten ofrån sig för partiet. Anna Lindahl lyckades låta Eva Bergs inre eld skymta fram. Om Alf Sjöbergs Karl Thomas gäller, att denne Thomas aldrig varit i en skyttegrav, men ung fanatiker kunde han nog vara. Kåges minister med opportunitetspolitiken var lagom hal. Det är alltid en glädje för fru Håkansson gamla vänner att se henne på scenen igen, och hennes fru Meller hade stolthet och klassmedvetenhet tillräckligt. Märta Ekström, som fått uppgiften att som ett slags köredare föredraga dikten Hoppla, vi lever! gav yttre illusion, men hennes diktning var inte tillräckligt tydlig.

Doktor Lindbergs regi hade framhävt huvudrollen, som väl Karl Thomas måste vara, i mängden av figurer i stycket. Piscator, som satt upp stycket på sin teater i Berlin, visade en mera kommunistisk uppfattning och betonade massverkan. Han dränkte för övrigt stycket i film. Anordningen med neutralt färgade skärmar är kanske mera lyckad än den berliniska med en triangelformad uppbyggnad, som nästan konsekvent bibehålles under hela gången av handlingen, men denna ökar kon-

Ett laxermedel

skall hava god verkan, vara oskadligt samt lätt att intaga. Dessa egenskaper förenas i

Hvita Björnens

FRANGULA-piller

vilka på ett gynnsamt sätt påverka tarmverksamheten och bidra till en naturlig reglering av avföringen.

Inga som helst biverkningar.

Fås på alla apotek i askar à 40 piller. Kontrollant: Professor Thor Ekecrantz.

Märta Ekström i "Hoppla, vi lever". (Almberg & Preinitz, foto.)

centrationen. Det var dock här i Stockholm flera scenbilder av stark effekt, som t. ex. slutscenen med apoteosen av den lidande revolutionären. Eth. K.

Lily Damita och Paul Richter i "Hennes bröllopsnatt".

Den sköna Lily Damita, som vann biopublikens hela hjärta i "Hett blod" nyligen, kommer nu igen i "Hennes bröllopsnatt". Hon är hjärtligt välkommen. Det ryktas också att Lily Damita skall fångas av svensk film i sommar. Då blir hon ännu mer hjärtligt välkommen.

En gudomlig kvinna är inte så gudomlig som film, utan tvärtom ganska mycket enkel och odräglig missroman. Men Greta Garbo är en "gudomlig" kvinna, alltid intressant att se och här även med ett temperamentsfullt spel.

Pastorskans skator.

(Forts. fr. sid. 283.)

Invid prästgården låg en vacker björkhage, där skatorna älskade att uppehålla sig. Unga pastorn var inte vidare förtjust i den uppgift han fått gå och ruska och

spröta med ett skyhögt spö i träd-kronorna, hans vaktjänst blev därför ganska dålig, men han fick ett visst intresse för skatorna.

De hade stulit en tvåbit — ja, visst, men hur mycket värre stölder begingo inte människorna. De snattrade och skvallrade, men han hade hört ett större oväsen på fruntimmersbjudningar. Och de hade humor.

De satte sig i träden utanför pastorskans Axelinas fönster, de sutto där ytterst på grenarna och vippade och skrattade, de funno

tydligt ett nöje i att höra den ofarliga knackningen av hennes finger mot rutan och se hur hennes ansikte förvred sig i hotande grimaser.

Hennes bronkit hade förvärrats, så att hon inte mer tålde luften, och därför kunde hon inte hålla kontroll över sin medarbetare. Och en dag fick lilla Hedda se, att han gjorde sig skyldig till ett så härrisande slöseri, som att han matade skatorna med brödbitar.

Hon log, och han log tillbaka, och i detsamma kände hon, hur fast hennes hjärta satt. Hon sympatiserade med denna handling,

den gjorde henne delaktig i ett uppror mot det som var hennes livs tyranni, fingret som knackade och nyckelknippan, som skramlade.

Men pastorskans Axelina tyckte, att det var någonting förskräckligt med skatorna denna vår, hennes tvåbitar voro starkt hotade, när sommaren kom, och hon stärktes också i den uppfattningen, att en andans man borde hållas på världslig inknappning.

Men unga pastorn tog det med ro. Han hade sökt en egen plats, och så fick han en dag veta, att han var vald.

Det var en vacker vårdag, och på eftermiddagen gick han ut. Och lilla Hedda smög sig också ut i den färskgröna björkskogen, där fåglarna sjöngo, och vitsipporna blommade på marken.

Men hennes hjärta var tungt. Unga pastorn hade fått en så usel middag, att hon fann det helt naturligt, att han gått till kyrkvårdsmors köttgrytor. Han skulle snart resa sin väg, — vart ögonblick kunde innebära, att något viktigt avgjordes, som blev till glädje för en annan och till sorg för henne själv.

Hon gick planlöst bland vitsippstuvorna. Hon ville naturligtvis inte för allt i världen, att unga pastorn skulle tro, att hon gått för att möta honom, när han kom från kyrkvårdens. Men ändå bodde det en het önskan inom henne att kunna gissa vilken väg han skulle komma, ty det fanns flera att välja på.

Då fick hon se en skata, som satt på en kvist och vickade med huvudet och blinkade med sina svarta ögon. Hon såg så illmarig ut, att lilla Hedda, utan att egentligen tänka på vad hon gjorde, gick åt samma håll som skatan flög.

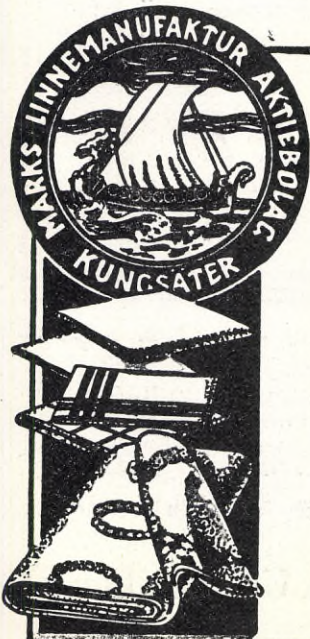
Unga pastorn hade inte varit hos kyrkvårdsmor. Han var inte heller hungrig för tillfället, den glada underrättelse han fått, hade varit nog för att mätta honom. Han gick också ganska planlöst och i djupa funderingar. Han gick i någonting så viktigt som giftastankar.

Han ville bilda ett hem, medan han ännu var ung, men medan han resonerade med sig själv om äktenskapet, blev det något, som tålde vid, att man tänkte på det både en och två gånger. Det gällde att inte välja i blindo inför något, som sträckte sina verkningar så långt, att det rullade upp kommande släkten och släktled för en människa.

Han saknade inte sinne för realiteterna. Han insåg, att Tora var ett präktigt prästfruämne. Hon var duktig och godhjärtad, och hon skulle kunna bli ett stöd för honom på så sätt, att han kunde uppträda inför sin församling som en skuldfri man.

Han hade många gånger tänkt på, att han skulle fria till henne, men det hade felats någonting, — den där lilla tändande gnistan, som kanske, när allt kom omkring, var blott en dårskap.

Gent emot lilla Hedda hade han känt större sympati än han velat visa. Han var skuldsatt, hon var fattig, det betydde inte så mycket för en drömd lycka, men så länge han inte var fullt säker på, att det i verkliga livet fanns nog starka faktorer att sätta gent emot de båda förnämnda, hade han varit försiktig. Han drev inte fullt rent spel med pastorskans skator, men han ville inte leka med flickhjärtan.

Klisterfritt linne

har efter tvätten samma fasthet samma gedigna utseende som före. Sådant linne kommer från Kungsäter, södra Marks härad, tillverkningens hemort sedan urminnes tider och bär

Marks garantimärke, Vikingaskeppet

MARKS

HANDDUKAR OCH DUKTYGER

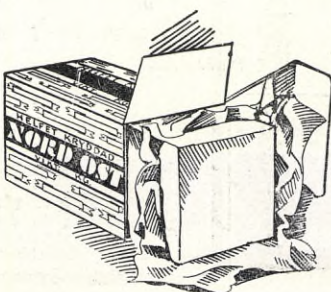
MARKS LINNEMANUFABRIK A.-B.

KUNGSÄTER

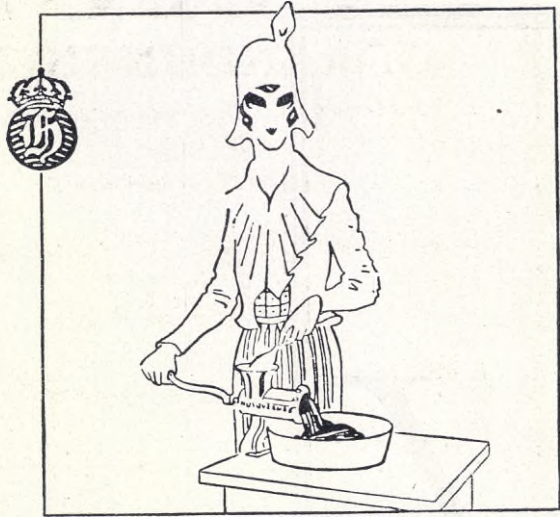
Osten utan kant

NORD OST är den bästa vara om en husmor önskar spara då hon bjuder något gott. Ingen kant på NORD OST väger när hos handlanden hon säger: »Giv mig NORD OST — NORD OST blott!»

Hushållskassan längre varar Pengar hon i massvis sparar då hon köper NORD OST god. Man och barn förtjusta bliva om hon vill dem NORD OST giva. Köp i dag i närmsta bod!

Pröva NORD OST — och Ni köper NORD OST!

Oumbärliga i varje hem

äro Husqvarna köttkvarnar. Med dem kan man mala kött, fisk, potatis, frukt, grönsaker etc. Alltid redo och på grund av den omsorgsfulla förtenningen lätta att hålla rena äro

Husqvarna

Köttkvarnar

HUSQVARNA VAPENFABRIKS AKTIEBOLAG, HUSKVARNA

MÖDRAR! "Califig" är ett pålitligt laxativ för barn.

Alla barn tycka om "Califig" — Californisk Fikon-Syrup — på grund av dess behagliga smak och taga den gärna även vid feber, kväljningar och förstoppning. Intet annat laxativ sätter deras lilla ömtåliga mage i så god ordning. Det lugnar magen och kommer lever och tarmar att arbeta utan knip eller för stark verkan. Miljontals mödrar i hela världen lita på detta milda och oskadliga laxativ. De veta, att en tesked "Califig" i dag är nog för att barnet i morgon skall vara glatt och friskt. Det innehåller inga narkotiska eller stillande gifter.

Begär alltid "Califig"! Bruksanvisning för barn av alla åldrar och för vuxna finnes tryck på varje flaska. Förvissa Er om att Ni får "Califig"! Det kan erhållas på alla apotek.

Inte heller hade det syntts honom brådska med det avgörande steget, men nu kände han fast mark under fötterna, och han gick och resonerade med sig själv om denna obeslutsamhet, om han skulle vänta på någon drivande impuls, något tecken från en högre makt.

Då skrattade en skata, och när han såg upp, skymtade en flicka mellan björkarnas vita stammar. Hon såg ut, som om hon ville

vända, men det var för sent, och hon stod där som fastnaglad, röd och hjälplös.

Hon stod där blåögd i skimret av aftonsolen, hon höll hatten i hand, men hon hade glömt sin rädsla för att se okammad ut, och det ostyriga håret gav henne som en gloria kring huvudet.

Och inför denna gloria kände unga pastorn plötsligt en stark och underlig förnimmelse i hjärt-trakten.

Han hade resonerat och kommit till punkt.

Där hade han tecknet, — nu

NYTT KVARTAL

Ärade kvartals-abonnenter!

Har Ni ej verkställt prenumeration till årets slut, så vänd Eder till närmaste bokhandel, tidningskontor, postanstallt eller direkt till

IDUNS EXPED.
Stockholm, Mästersamuelsgatan 45 a.

Gratis erhåller Ni Iduns Sommar-, Höst- och Julnummer i utvidgat format med flerfärgstryck.

3 kvartal 12: —
2 kvartal 8: —
1 kvartal 4: 25

fick allting de rätta proportionerna för honom. Där var kvinnan, som skulle ta brödet ur hans hand, kvinnan, som gjorde honom till man, därför att hon utlöste en kraft inom honom i behovet att få vara den starke, den, som gav stöd och skydd.

Äktenskapet blev övervägande lyckligt, skulderna blevo betalda, och lilla Hedda blev i sinom tid prostinna. Men hon störde aldrig skatorna kring sitt hem, varken i deras bosättningsplaner eller anars.

Om hon också skulle bli en tvålbit fattigare på dem, tyckte hon alltjämt, att hon stod i tacksamhetsskuld till dem.

Bladgrönan, ett värdefullt läkemedel.

Ett läkemedel av snabbare och mera blodbildande verkan än järnet har man funnit i bladgrönan, som underkastats ingående prov av ett stort antal forskare av olika nationaliteter. I kampen mot blodsjukdomar och mot åderförkalkningen tycks man här ha funnit ett verksamt medel.

Den kände tyske farmakologen professor Emil Bürgi anbefaller bladgrönan varmt till användning i medicinsk praxis. Han har underkastat den åtskilliga experiment, som visa, att små mängder av extraherad, d. v. s. frigjord bladgröna upptages av organismen och utfälles i urinen i form

Skanska Aftonbladet

NYHETER
PRENUMERERA

ARTI HEMFÄRGER
äro utan jämförelse bäst.
A.-B. EUG. WINGÅRD, MALMÖ.

SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000: —

Huvudkontor: *Malmö*

Kontor i Stockholm: Drottninggat. 2 och Götgat. 31

Fullständig bankrörelse.

Inom hemmets väggar

är det som de flesta beslut om inköp träffas. Planlägg Eder annonsering med tanke härpå!

De sydsvenska hemmens tidning

framför alla andra och den svenska landsortens mest spridda dagliga tidning är

SKÅNSKA DAGBLADET

Sprit och glycerin

jämte andra för huden välgörande ingredienser ingå som huvudbeståndsdelar i tillverkningen av

Eneroths Klubbtvål

Var och en som sätter värde på en verkligt förnäm, balsamisk toalettvål, torde själv prova och bedöma.

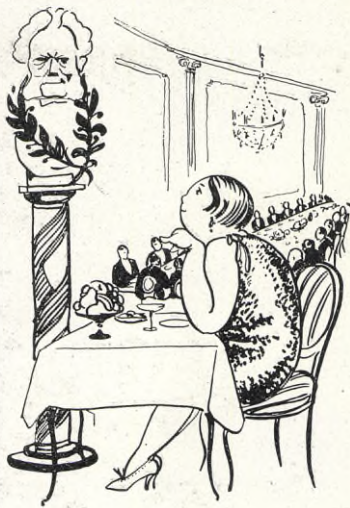
Pris Kr. 1: — pr styck.

A.-B. ENEROTH & C:o, GÖTEBORG.

Om Klubbtvålen ej finnes hos Eder leverantör var god tillskriv eller ring fabrikanterna, som genom närmaste handlande låta expediera Eder en kartong om tre tvålar.

Rosa Blomqvist på Ibsen-jubiléet i Oslo.

Tänker ni att jag förlorader är fast jag er gunst ej har, för att ni ej vill ha på banketten mig med när Ibsen nu firas i da'r. Så sant som här finnes vatten och vin så sant vill jag se författarens min däruppe i himlen hans. För kvinnan, för mig han höjde sin skål och därför är jag så glad, fallera.

av ett rött färgämne. Bladgröna ur grönsaker resorberas emellertid icke. Orsaken till detta olikartade förhållande ligger däri, att bladgrönan i grönsakerna är innesluten i cellulosa väggar. Den är därför opåverkbar av människans matsmältningsapparat. En medicinsk behandling är därför praktiskt sett icke möjlig genom tillförsel av grönsaker utan endast genom tillförsel av extraherad bladgröna.

Genom undersökningen har det visats, att bladgrönan har en mycket nära fränskap med blodfärgämnet, hemoglobinet och att den utövade sin blodbildande verkan genom att direkt stimulera de blodbildande organen. Den är sålunda ett starkt råmedel för den röda benmärgens funktioner.

Bladgrönan utövar också en stimulerande effekt på själva hjärtmuskeln. Denna stimulering har visat sig vara av mycket stor betydelse vid åderförkalkning, där hjärtverksamheten blivit nedsatt. Bladgrönan sätter in sin verkan efter en veckas behandling, och hjärtat börjar sedan så småningom att långsamt men påtagligt stärkas.

FRÅGOR OCH SVAR

Hälsosam dryck.

Fråga: Har hört att man av Matte Real får en hälsosam dryck. Finnes det i Sverige och var kommer det ifrån?

Gammal prenumerant.

Svar: Matte Real är ett årt-preparat från en buskväxt i Brasilien och är sydamerikas nationaldryck i stället för vårt vanliga thé. Det härstammar från quicharasindianerna vilkas radikalmedicin det var. Åven 1600 och 1700-talens jesuitfäder kände till dryckens utomordentliga verkningar och förtälja i ett gammalt lexikon följande: Av yerblad (yerba betyder ört) tillredes en underbar dryck som botar magåkommor, återställer krafterna och gör andningen friare, åldringar förnygras och till och med döden hålles borta av yerbadrycken. Ett flertal läkare — bl. a. den kände Göteborgsläkaren, dr Klas Björkman — använder Matte Real vid sina ordinationer. Tillskriv Handelsfirman Brasil, Göteborg och begär läkareprospekt som erhålles gratis och franco. Se för övrigt Iduns Annonssavdelning.

EN EPOK-GÖRANDE NYHET!

torde man utan överdrift kunna säga att

ÄGG-KONSERVERINGSMEDLET

Imu

är. Imu fördes i marknaden redan för ett år sedan och har dessförinnan under två år tidigare grundligt provats, och ha de förhoppningar, man ställde på detta preparat, icke endast infriats, utan fastmer överträffats. Intyg förefinnas från bl. a. Fackskolan för Huslig Ekonomi, Uppsala, samt den i hela Sverige kända hemkonsulenten Fru Tora Holm, huvudredaktör och utgivare av tidningen Hemma.

Tillverkare:

AKTIEBOLAGET IMU

Ensamförsäljare för Sverige:

BARNANGENS TEKN. FABRIKERS AKTIEBOLAG

Säljes i välsorterade Speceri- & Matvaruaffärer samt i Färg- och Kemikalieaffärer.

Broschyr sändes portofritt på begäran.

Sänd Imu-broschyr portofritt under adress:

Namn

Adress

Idun

Hammenhögsskolan

Sommarkurserna börjar 1 maj och pågå till omkring 15 oktober. Undervisning i alla i ett hem förekommande arbeten, såsom matlagning, bakning, slakt, konservering samt sömnad och vävning, såväl enklare, som konstvävning. Statsunderstöd 15—30 kr. pr månad för mindre bemedlade och obemedlade. Prospekt från föreståndarinnan, adr. Hammenhög.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gefle-Posten.

Halmstad: Halland med Halländingen.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Hälsingborgs-Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bergslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mjölby: Mjölby Tidning.

Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Norrköpings Tidningar.

Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skellefteå: Skelleftebladet.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad.

Sollefteå: Sollefteå-Bladet.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten.

Södertälje: Södertälje Tidning.

Tranås: Tranås Tidning.

Trälleborg: Trälleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohuslänningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Upsala: Tidningen Upsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gotlänningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonssblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Ängelholm: Ängelholms Tidning.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks Allehanda.

Östhammar: Östhammars Tidning.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

E. F. Någon "brist i verstillförseln" kunna vi inte klaga över, men det är inte enbart lagen om tillgång och efterfrågan, som kommer oss att förflytta 'Den käraste flyttfågeln' till papperskorgen.

I. L. Ja, "det är ju sorgligt värre", att den, "som ingen, ingen visa kan" ändå skriver vers och tror, att den skall bli tryckt.

Förf. av "Mannen och tonerna".

Tack, inflyter vid tillfälle.

"Barndomens långfredag" lämpar sig inte för vårt påsknummer.

Intresserad. Vi tacka för erbjudandet men måste tyvärr avböja.

Trädgårdskurs

för kvinnl. elever vid Torshäll, Leksand, 10 april—31 okt. 21:a kursen. Stipendier. Extra elever på kort tid. Vegetarisk kost. Ref., prosp. och vidare upplysningar på begäran. LILLIE LANDGREN.

Självständig Hushållsplats.

Den 1 april erhålla 2 kamrater eller systrar plats i samhälle hos västisuerad tjänsteman. En äldre att förestå och sköta ungt. hushåll å 2 pers. samt en yngre att biträda i hushåll, villig servera samt att deltaga i kontorsarbete. Svar med löneanspråk till "Varaktig plats", Annonss-Krantz, Göteborg.

Elevplatser lediga

vid länslasarettet i Köping att tillträdes den 1 nästkommande april. Vidare undererrättelser genom husmodern vid lasarettet.

Barnjungfru.

Till 1 april sökes en barnjungfru för tvenne barn i ålder 4 och 2 år. Den sökande bör vara kunnig i sömnad av barnkläder. Lön 65 kr. Skriftlig hänvändelse med fotografi och rekommendationer till Grevinnan Holstein, Furendal, Landwed, Danmark.

Ensamjungfru.

Hos ung familj (tre personer) i liten modern våning i Stockholm finnes den 1:sta eller helst den 15 april plats ledig för en proper, gladlynt och barnkär flicka med vana vid alla i ett välordnat hem förekommande sysslor samt kunnig i enklare matlagning och bakning. Vid ordningssinne och renlighet fästes största avseende. Svar med betyg och referenser till "Hemkär", Box 234, Stockholm.

Plats- annonser (lediga platser och platsökande) införas i båda uppl. av NORRLANDSPOSTEN, Gefle, för 10 öre ordet (dock minst kr. 1,50). Räkna orden och sänd beloppet i frimärken eller skriv å postanvisning.

DIVERSE

Självförsörjande damer,

som ännu börja egen tillverkning av namlagad konfekt, erbjudas tillfälle till gedigen undervisning i alla sorters finare konfektyrer, fondant, kolakokning m. m. Ny kurs den 15 april. Endast 2 elever pr kurs. Svar till "Utsökta konfektyrer", under adr. S. Gumelius Annonssbyrå, Stockholm, f. v. b.

Göteborgs Gymnastiska Institut

Östra Hamng. 45 — GÖTEBORG börjar ny kurs (16:de arbetsåret) den 10 september i

MASSAGE OCH SJUKGYM-NASTIK

ljus-, diatermi-, värme- och elektrisk behandling m. m. Medverkande: Gymnastikdirektör Margit Hoffman, Doktor G. Göthlin, Doktor T. Forsblad, Professor G. Bodman, Direktör E. Börner m. fl.

Illustrerat prospekt på begäran.

Piska

och Renovera MATTORNA vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

”Se, så bra den blev!”

RUMFORD

— det hälsosamma äkta fosfatbakpulvret —

Kostar ej mer än andra.